AM LXXIII

DR. O. JERKO BAKOTIN (FRANJEVAC)

KRISTOVIH OSAM BLAŽENSTAVA

ZADAR, 1960.

25819

NOVICIJAT
DUBROVNIK

Dr. O. Jerko Bakotin
Franjevac

KRISTOVIH OSAM BLAŽENSTAVA

ZADAR, 1960.

Dozvolom crkvenih i redovničkih poglavara

Izdao Franjevački Samostan u Zadru

Uredio p. Branko Sonje

Umnoženo na ciklostilu Franjevačkog Provincijalata u Zadru,
Trg Vranjanina 1.

DUBROVNIK

M A J C I N A J D I V N I J E G U Č I T E L J A

posvećuje P i s a c

DUBROVNIK

DVA OPREČNA NAZORA NA BLAŽENSTVA
JEDINO KRISTOVA BLAŽENSTVA DONOSE ISTINSKU SREĆU
(Uvodna propovijed)

DVA BRDA BLAŽENSTAVA Predragi u Isusu Kristu!

U povijesti ljudskoga roda zabilježena su dva brda, sa kojih su proglašena čovjeku blaženstva. Prvo je brdo vrlo visoko. Sa njega se vide sva kraljevstva sa krasotom njihovom(kt.4,8). Drugo brdo vrlo je nisko. Jedva zaslužuje ime brda. Prema predaji, koja se daje slijediti unatrag sve do IV st. posl. Kr., to brdo je poviše mjesta Tabgha, kojih 13 kilometara zapadno od Tiberijadskog jezera u Palestini. (Isp. G. Ricciotti, Vita di Cristo, 14. izd., Città Vaticano 1941, 374; P. Lemaire-D. Baldi, Atlante storico della Bibbia, Torino 1955, 230). Visoko je svega kojih 150 m.

Sa prvoga brda propovijeda DJAVAO, sa drugoga ISUS KRIST.

I u jednoj i drugoj propovijedi oglašuju se blaženstva, ali ova su različita u sebi, a putovi, koji se ukazuju do blaženstava idu suprotnim smjerom.

NARAV BLAŽENSTAVA, KOJA PROPOVIJEDA DJAVAO Djavao upravlja svoju propovijed masama najšarolikijeg sastava. Zastupani su tu svi slojevi i sva zvanja. Vidjet ćete tu siromahe, radnike u poderanome ruhu;

moći ćete vidjeti one razbješnjelih pogleda i stisnutih pesnica, punih prijetnja protiv onih, koji im naniješe nepravdu;

dadu se vidjeti zaplakani radi bijede, koja ih tišti i radi svakov vrsnih suprotivština, koje ih zadesiše;

oskaču naročito osobe, koje ne poznavaju glada i žedje za vrednotama jednoga dubljega života, života pravednosti, nego su posve uronjeni u stvari i poslove ovoga svijeta;

ne mogu izbjeći pogledu oni grdljivci, lakomci, špekulanti, ljudi tvrdice i bešćutna srca;

nametaju se pogledu raspuštenici, raskošnici, iživljači, razbludnici;

oskaču smutljivci, kavgadžije, huškači i raznovrsni sijači nemira;

upadni su ozlojedjeni zlotvori, mnogobrojne ulizice, ljudi od interesa, nekarakterni, beskičmenjaci.

Ispitate li, za čim sve to nepregledno mnoštvo gladuje i što traži, odmah ćete ustanoviti, da gladuje za blaženstvom, traži sreću. Svi napinju uši, da im ne izbjegne ni jedna mogućnost, koja in se pruža, da dodju u posjed blaženstva.

DJAVAO oglašuje svoja blaženstva, ali ne nastupa sam lično, nego se služi svojim zastupnicima. On se skriva iza ljudi, koji se očituju dobrohotni, zaokupljeni patnjama onih, koji trpe i puni težnje, da te patnje ublaže ili otklone. Svoja blaženstva propovijeda preko zvučnika, radija televizije; sadržaj tih propovijedi hvata se na magnetofonske vrpce. Sve zaglušuje buka i kričanje od propovijedanja tih

blažestava.
Koja su to?

Onoj nepreglednoj masi siromaha propovijeda se tajna blaženstva u radu, kojim se stiču velike rezerve dobara. "Blaženi, koji skrajnom djelatnošću gomilaju zemaljska dobra!" glasi jedno od tih blaženstava.

Ima ih, koji onoj razjarenoj masi razbješnjelih pogleda i stisnutih pesnica uslijed pretrpljenih nepravdi inspiriraju mržnju, nasilje, osvetu. Njihovo blaženstvo glasi: "Oko za oko, zub za zub!" Ili:"Blaženi, kojima uspije druge zarobiti!"
Zaplakanima i ucviljenima propovijeda se kao lijek smijeh, razonode, zabave, ples, sport. "Blaženi, koji se smiju!" To je njihovo blaženstvo.

Masama uronjenim u stvari i poslove ovoga svijeta propovijeda se obezbijeđenje i osiguranje života kao nešto najviše, što se može zaželjeti. Oglašuju se blaženi vješti i prepredeni u poslovima ovoga svijeta.

Gramzljivcima, lakomcima, špekulantima, tvrdicama bez srca pokazuje se puna kesa zlatniša kao tajna svega blaženstva. "Blaženi, koji uživaju sami!" glasi ovo blaženstvo.

Raspušteni ci, raskošnici, razbludnici slušaju propovijed blaženstava iz kričavih gramofona, iz dreke pjevačica po noćnim lokalima, sa kinskih i kazališnih ulaza, iz cike polugolih ili golih parova na plažama, iz sjetilnog ritma tanga i stepa, iz gladnih i žednih očiju po gradskim obalama i kortima..."Blaženi, koji nadju ono, na što ih potiču njihovi nagoni" glase blaženstva ove kategorije.

Smutljivci i kavgadžije snabdijevaju se ubitačnim moralnim i materijalnim oružjem i propovijeda im se blaženstvo u sijenju kleveta, stvaranju razdora, u fizičkim obračunima. Proglašuje se blaženstvo u napadajima i stvaranju nemira. Nastupaju pod parolom: "Blaženi borbeni!"

Ulizicama, beskarakternim tipovima oglašuje se blaženstvo u izbjegavanju svake žrtve, u skrivanju svoga osvjedočenja, u uzmaku pred pravednom i istom najsvetijom stvari, ako se radi o osiguranju ovoe zemnoga života. "Blaženi, koji se znadu ugnuti, povući, prilagoditi!" glasi ovo blaženstvo.

To je eto sadržaj prpovijedi sa "gore vrlo visoke".

I vi vidite nepregledne mase, gdje hrle tamo. Vide se ispruženi vratovi, iskrivljena lica, iskolačene oči...Sve se gura naprijed, sve jedno preko drugoga, u nadi i vjeri, da će naći blaženstvo i utažiti žedju za srećom. Od naših praroditelja, pa do dana današnjega, djavao nije prestao ponavljati jednu te istu riječ, ponavlja je sam ili preko svojih zastupnika, riječ: "Bit ćete kao Bog." (1 Mojs. 3,5).

ISUS KRIST I NJEGOVA BLAŽENSTVA Za razliku od svjetske veličine, buke sjaja, čime je popraćena djavlova propovijed blaženstava, ISUS KRIST nastupa tih, blag, ali prepun dostojanstva i unutarnjeg veličanstva. Nastupa upravo onakav, kakvim ga davno prije dolaska proreče IZAIJA, kada kaza:

"Eto, to je sluga moj, koga sam izabrao. Ljubimac moj, na kojem se veseli srce moje. Stavit ću duh svoj na njega, i on će navješćivati pravdu medju narodima. Ne će se prepirati i ne će bučiti, nitko ne će po ulicama čuti glasa njegova. Trske stučene ne će prelomiti i stijenja što tinja ne će ugasiti, dok pravdu ne privede pobjedi" (Iz.42,1-4;Mt.17,18-20).

Veliko je mnoštvo, koje očekuje njegovu riječ, jer je velika bijeda, od koje traže oslobodjenje. Zatupani su i tu svi mogući slojevi i zvanja, ali oskaču medju njima lica ribara ispržena od sunca i izjedena od soli; vide se zanatlije otvrdlih mišica; upadaju siromašni zemljoradnici. Gotovo cijelo mnoštvo, koje se natisnulo do Isusa, da čuje njegovu riječ, trpi od svakojakog nasilja i stenje pod gvozdenom čizmom rimskoga osvajača. Kudgod se zaokruži pogledom vidi se siromaštvo, golotinja; čuje se plač i uzdisanje.

Isus sjeda na kamen na brdu, na koje se popeo. S ovoga brda ne vide se kao s onoga djavlova sva kraljevstva svijeta u njihovu oholu sjaju, već se vide sve ruševine čovječanstva i bezgranično more suza. Isusove bistre oči proziru ljudsku dušu i njene otajne težnje, a odavaju božansku mudrost i dobrotu. On u onome mnoštvu oko sebe glada mase bijednika i svakovrsnih patnika, dok bude sunca i tače mjeseca. Otvara svoja usta, da razbije grobnu tišinu, u koju je uronulo sve ono mnoštvo.

Koja će to biti riječ upravljena onoj masi, sa koje oskače siromaštvo, bijeda, i iz čije se sredine čuje plač?

Ako tu masu želi zadobiti za sebe, što može oglasiti drugo, ako ne oslobodjenje od velikih i malih ugnjetavača, od siromaštva, od bijede i obećati kruha, igara, zauzimanje vlasti?

Ali kao što se Krist svom svojom pojavom razlikuje od djavla, tako se razlikuje i s oglašenjem blaženstava.

Njegova blaženstva glase:
"Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.
Blaženi krotki, jer će oni posjedovati zemlju.
Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti.
Blaženi, koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi.
Blaženi milosrdni, jer će milosrdje postići.
Blaženi čista srca, jer će oni Boga vidjeti.
Blaženi mirotvorci, jer će se zvati sinovi Božji.
Blaženi progonjeni radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. (Mt,5,3-10)

Propovijed je završena. Dijametralno je oprečna onoj djavla. Djavao himbene vodi čovjeka u visinu, a Krist ga vodi u dubinu;
djavao vodi čovjeka vani, a on unutra;
djavao pogoduje čovjekovim strastima, on hoće da ih sputa i suzbije;
djavao obećava zemaljsko, on nebesko;
djavao obećava vremenito, on vječno.

Unutarnje, vječno, nebesko - to je nagrada za žrtve, koje Krist postavlja, da se dodje do blaženstva.

Tko ima pravo? DJAVAO ili ISUS KRIST?

DJAVAO SVOJIM BLAŽENSTVIMA NE ISPUNJA ČOVJEKA BLAŽENSTVOM

Da ne nižem činjenice i priznanja iz daleke prošlosti, dosta je obratiti pozornost na naše doba, da se raskrinka djavao i da se upozna, što se može očekivati od njegovih obećanja.

Moderni televizijski propovjednik svjetskoga glasa Fulton J. Sheen konstatira:

"Motrimo li čovjeka našega vremena, može se reći, da ga se tjera od skrajnoga optimizma ka skrajnome pesimizmu: era optimizma prije prvoga svjetskoga rata; zatim odmah era pesimizma i psihoze...

Perioda života H.G. Wells-a, rodjena 1886, pruža na neki način je dan kratak pregled promjena stavova XIX i XX stoljeća. Veoma jaki predstavnik pisaca i mislilaca svoje epohe, Wells je vjerovao u jed dan automatski i neminovan progres, zahvaljujući evoluciji, instrukciji, biologiji, u jednu riječ Znanosti. Taj "valjani novi svijet" imao je postati svijet, sa kojega će malo po malo biti ostranjena bolest, siromaštvo, rat, ista smrt! Izvrnuvši riječ psalmiste, da je Bog, naime, učinio svijet "podnožjem nogama svojim", H.G. Wells je prorokavao: "Ljudi će ustati kao bogovi na ovoj zemlji, koja će im služiti kao podnožje, da se mognu svojim rukama dotaknuti zvijezda". Medjutim do prvoga svjetskoga rata stvari su se već morale izmijeniti. Civilizacija je počela postepeno gubiti ufanje u sebe samu tako, te se tresla pod prijetnjom jednoga drugoga svjetskoga rata, i Wells je izgubio svoj optim izam. U svojoj "Anatomiji zavaravanja, čovjek, kojega je motrio, kako se svojim rukama dotiče zvijezda, baca se u skloništa, da se zaštiti od napadaja zrakoplova". (Notre vie a un sens, s američkoga prevela Marcelle Lutrel-Tschirret, Maison Mame 1959, 64 sl.).

Drukčije ne može da bude. Sve što se sagradi na načelu, da je ljudska narav neiskvarena i da, dosljedno, čovjek ne treba usavršenja u sebi samome, da bi postao sretan, nego da mu sva sreća dolazi izvana, nužno mora doživjeti propast, jer je to gradnja "kule babilonske" na pijesku. Ispravno je kazao francuski literata i moralista Charmot: "Naslada može da se temelji na iluziji, ali sreća počiva na istini". (Maximes et pensées, II,153)

Isus Krist je svoja blaženstva osnovao na istini.

SAMO USVAJANJEM KRISTOVIH BLAŽENSTAVA ČOVJEK MOŽE NAĆI SREĆU I ČOVJEČANSTVO STABILNOST

ISUS KRIST, najbolji poznavalac ljudske naravi, prozreo je čovjeka, kakav jest i jedini on vodi čovjeka k punom blaženstvu i sreći.

Čovjek, povjerovavši himbenoj riječi sotone "bit ćete kao Bog", izvrnuo je red, izopačio je svoje težnje, rasklimao je temelje svoga bitka. Zato na takvome "terenu" čovjek ne može ništa solidno sagraditi. Mjesto da se poda svojim naopakim težnjama, koje mu potpiriva sotona, čovjek ih ima sputati i zaputiti se protivnim smjerom od onoga, kamo ga usmjeruje sotona. Zato Kristova propovijed na gori ostaje "najveći i najradikalniji paradoks, što je ikada izgovoren. Nijedan govor izgovoren na zemlji nije donio veće ispremetanje, ili bolje, prevrtanje od ovoga: ono što su svi zvali prije bijelo, ovdje se ne zove već sivo ili tamno, nego upravo crno, dok je crno nazva-

no izričito bijelo. Starinsko dobro ovdje je svrstano u kategoriju zla, a starinsko zlo u kategoriju dobra. Gdje je prije stršio vrhunac, sada je postavljen temelj, a gdje se nalazio udubljen temelj, ondje je postavljen vrhunac. U razmjeru sa revolucijom sadržanoj u propovijedi na gori, najveće revolucije, koje je učinio čovjek na zemlji, izgledaju kao namještene bitke, koje se upriličuju za igru djeci u poredbi sa bitkom kod Kane ili onekod Gavgamele". (Ricciotti, nav. dj.,377).

Kristova propovijed od osam blaženstava povelja je novoga poretka, "Magna carta" za čovjeka, kojemu je on donio otkupljenje od sotone i osviještenje od njegovih lažnih obećanja. Sva savršenost, koja se da de vidjeti, ne samo u pojedincima, nego u istome civilnome društvu i u obiteljima, "sve je kao u klici sadržano u ovoj propovijedi, na kojoj su se kroz kojih devetnaest stoljeća inspirirale kršćanske generacije, koje se na taj način otresoše barbarskih strahota i mutnih i okrutnih zastranjenja poganstva". (S. Agostino, Il Sermone dal Monte, prijevod i uvod od B. Neri, Firenze 1928, XXVI).

I kako reče veliki francuski mislilac Bougaud, svijet ne će priuštiti radosti ni mira, nego tek onda, kada se riješi, da ova blaženstva upiše u svoje zakone, u svoje ustanove, u svoje običaje, a prije svega: u svoja srca.

Lijepo konstatira njemački pisac J.v.Kapff-Essenther, gdje se ima tražiti izvor razočaranjima, kada piše:

"Zašto ne nalazimo sreće?

Jer je tražimo ondje, gdje se ona ne nalazi, na vrhuncu bivstvovanja, u dalekim daljinama, gdje raste 'plavetno cvijeće'. Ali sreća se nalazi na jednome tihom, tamnom, duboko sakrivenom mjestu, koje nam se nalazi na dohvatu, a kamo nažalost odveć rijetko zalazimo: u nama samima!. (Kod Palazzi-Spaventa Filippi, Il libro dei mille savi, 2. izd., Milano, 1937, n.2741).

"Blaženstvo je", kaže Lacordaire, "stvar duhovna, a ne tjelesna; radja se iz žrtve, a ne iz uživanja, iz ljubavi a ne iz naslade". (Pensées, Bonheur).

Takva je narav blaženstava, koja je oglasio jedini pravi čovjekov Učitelj i Otkupitelj ISUS KRIST.

Trudili se ljudi ne znam koliko, da dodju do sreće i blaženstva, mimo njega i puta, koji nam on ukazuje, ne će doći. On ostaje kamen temeljac gradnje sreće za pojedinca i za cijelo čovječanstvo. U protivnome slučaju ispunit će se riječ zabilježana u Evandjelju: "Tko padne na ovaj kamen, razbit će se; na koga on padne, satrt će ga" (Mt,21,44).

KRIST NAS ZOVE PRED SVOJE NOGE Čovječanstvo, koje je na "gori vrlo visokoj" mjesto blaženstvon djavao obdario moralnim i materijalnim ruševinama, ISUS KRIST zove pred svoje noge. Idimo k njemu, da čujemo njegovu propovijed. Povjerujmo njegovoj riječi! Čuti ćemo smmo osam kratko formuliranih blaženstava, ali ona bi sama bila dovoljna, da onoga, koji ih je izgovorio, nazovemo najvećim tješiteljem čovječanstva, spasiteljem svijeta, Bogom svake utjehe.

Moderni obraćenik Giovanni Papini u svome djelu "Povijest Kristo-

va" (Senj 1936,100) piše:

Kada bi andjeo sišao k nama iz višega svijeta, te bi upitao, što imamo najbolje i najdragocjenije u našim kućama, dokaz o našem uvjerenju, remekdjelo našega duha u najvišoj sposobnosti, ne bismo ga poveli pred velike, namazane strojeve, pred ta mehanička čudesa, kojima se ludo razmećemo, premda su nam učinili život težim, ropskijim, kraćim a tvar su i u službi materijalnih potreba - nego bismo mu pokazali propovijed na gori, a poslije, istom poslije, koji stotinjak stranica istrgnutih iz pjesnika svih naroda. Ali propovijed bi bila uvijek jedini dijamant, koji se sjaji čistim svijetlom medju bijednim šarenilom smaragda i safira".

Osam blaženstava ostaje jedino spasonosna brana strujama, koje vode svijet u propast. Spas je čovjeku i čovječanstvu samo u promjeni smjera, u kojem ga nosi pala narav. "Ili se ljudi ne će nikada dovinuti sreće ili, a to čvrsto vjeruje Isus, ako sreća može biti naše zajedničko i vječno dobro, moći ćemo je postići samo uz tu cijenu. Treba udariti drugim putem, preobraziti dušu, štovati nove vrednote, odreći se starih, reći sveto: Ne! protiv varavog svjetskog: Da!. Ako je Krist pogriješio, preostaje nam samo bezuvjetno nijekanje i svee opće i dragovoljno uništenje. Ili strogi i savršeni ateizam - himbeni i kljasti ateizam današnjih malodušnih skeptika - ili krepka vjera u Krista, koja spasava i uskrisuje u ljubavi". (Isti, nav. dj., 112)

Ispovijedimo svoju vjeru u Krista i njegova blaženstva s apostolom Petrom, koji je u ime malobrojnih pristašak koji su ostali vjerni Kristu, povikao:

"Gospodine,...ti imaš riječi vječnoga života. I mi vjerovasmo i spoznasmo, da si ti Krist Sin Božji!" (Iv.6,69).

1. BLAŽENI SIROMASI DUHOM, JER JE NJIHOVO KRALJEVSTVO NEBESKO

KRISTOV NAZOR O SIROMAŠTVU U RADIKALNOJ OPRECI SA POGANSKIM NAZOROM

Predragi u Kristu! Siromaštvo kod pogana općenito je bilo smatrano sramotnim. Siromah je bio rob, koji je predmet kupopro daje, da posluži, ako može, za još veće obogaćenje bogataša i mogućnika.

Filozof Teognid, povodeći se za Lisanijom, piše, da je sreća sputala siromaštvu jezik i ne može da se oglasi, jer mu sramota prekida riječ u grlu.

Seneka tvrdi, da je sućut mana slabih. Galerije Maksim, kako u Laktanciju čitamo, da bi otklonio iz carstva siromaštvo, zapovi jedi, da se saberu siromasi, ukrcaju u ladju i podave u moru.

U takvu jednu sredinu ulazi sada Krist. Da je računao na ono, što svijet zove uspjehom, morao je nastupiti kao mogućnik ili kapitalista i upraviti apel na svjetske velikane ili gavane; da je htio zadobiti oroblјene i podjarmlјene mase za zemaljske ciljeve, morao se predstaviti kao osvetnik izrabljivanih i djelitelj materijalnih dobara i užitaka svake vrsti. Ali vi ga ne gledate kao mogućnika, ili, da se služimo modernim rječnikom, ne gledate ga kao kapitalistu. Gledate ga, gdje prilazi siromasima, ali ne kao jedan materijalista ili hedonista s afirmiranjem pohlepe za bogatstvom i užitcima. Pristupa siromasima otkrivajući im tajnu blaženstva u istom njihovu siromaštvu, budu li ga podnosili radi Boga.

Ne znači li božansku mudrost i silu od bijede i nemoći stvarati izvor bogatstva i sreće?

KRISTOV NAZOR NA BOGATSTVO

Zar je onda Krist neprijatelj materije i bogatstva?

Krist je naučavao odricanje materije, a ne prezir. Odreći se, nije isto što i prezreti materiju, nego je oplemeniti i sačuvati joj pravo mjesto i ulogu u svemirskom planu.

Zemaljska dobra imaju da nas vode k Bogu, a ne da nadomjeste Boga.

Materijalna dobra, imućstvo, bogatstvo, sve je to dar Božji, izljev je njegova neiscrpljiva veličanstva. "Gloria et divitiae in domo eius".- "Slava i bogatstva su u kući njegovoj" (Ps.111, 3), kliče nadahnuti pjesnik.

"Bog je -piše M. Cagnac- prvi i vrhovni bogataš. Ova sitna

kapljica, koju je on ubacio na polja ovoga svijeta, quasi stillae super herbam, kapnula je, dakle, od one neizmjerne rijeke, koja teče u njemu istome i uvijek punim koritom.

Bogatstva su prema tome dobra, odlična u sebi, i upotrijebe li se prema Božjem odredjenju, nastavljaju ovdje dalje misao i veličanstvo Stvoritelja.

"Bog mogucnike ne odbacuje, kaže prorok, budući da je i ón sam mogucnik" (Job 36,5).

Bog ne osudjuje bogatstvo, jer je on bogat nad svima i treba da ljubi u ljudima odlike, koje ih čine slične njemu". (Les Beatitudes,1).

Poganski filozof Platon u svojoj "Republici" ovako ocjenjuje bogatstvo: "Bogatstva su velika pomoć u životu i pod ovim vidom za mene su ona dragocjena. Ona čine, da jedan veliki dio onih, koji ih posjeduju nisu izloženi napasti da varaju sebi slične i da lažu".

Bogatstvo je izljev Božje dobrote, jer nam njime zasladjuje život u ovoj dolini suza i ublažuje krutost siromaštva. Ono hrani znanost i lijepu umjetnost, u kojima se odražava Božja istina i ljepota. Kapital ima da služi općemu svjetskome pridizanju i razvoju grana, koje nam omogućuju ili olakšavaju život na zemlji i s ovog stanovišta promatran on je jedan blagodat, dar Božji, Božje dobročinstvo učinjeno ljudima.

ZLOUPOTREBA BOGATSTVA OŽIGOSANA PROKLETSTVOM

Bogatstvo je, rekoh, dar Božji. Ali, nažalost, ono je ujedno prikladno sredstvo, da se čovjek njime posluži protiv sebe kao vojnik, koji zadaje sebi ranu mačem, koji mu je dan za obranu.

Zato, dok Krist nije bacio prokletstvo na bogatstvo, bacio ga ipak na bogataše. Ovi stoje u opreci sa siromasima, koji se nazivaju blaženi. Njima Krist dovikuje strašni "Jao" - "Jao vama, bogataši!"(Lk.6,24).

Kakvog, dakle, bogataša Krist osudjuje?

Zar osudjuje posjedovanje dobara ovoga svijeta u mjeri većoj nego što iziskuju potrebe?

Ne, nije to smisao Evandjelja.

Abraham, koji se predstavlja, kako u raju u svome krilu drži siromaha Lazara (Lk.16,23), bio je bogataš. Posjedovao je golema stada ovaca, goveda, šatora. (Isp.1 Mojs.13,5 sl.). A ipak je na njemu počivao mnogostruki blagoslov.

Bogati su bili patrijarhe Izak i Jakov.

Bio je bogat Zakej u Evandjelju, prvak carinika, koji je mogao na prvi mah žrtvovati polovicu dobara za siromahe, a za počinjene prevare dati četverostruku otštetu. Pa kada ga pohodi božanski Spasitelj, kaza tome bogatašu: "Danas je došlo spasenje ovoj kući" (Lk,19,9).

Bio je bogat Josip iz Arimateje.

Bili su bogati toliki kraljevi i kraljice, kojima je Crkva do dijelila čast oltara kao što su: Sv. Stjepan kralj ugarski, Sv. Ljudevit rkralj francuski, Sv. Ferdinand kralj španjolski, Sv. Elizabeta kraljica portugalska, itd.

"I pošto naš Gospodin nalaže svetu dužnost davanja milostinje", kako lijepo zapaža Cagnac, "pretpostavlja očito, da u njegovu kraljevstvu im bogataša koji su u stanju, da je udijele".(Nav. dj.,14. Isp. i sl. str.)

Čujte, dakle, kako glasi prokletstvo bačeno na bogataše: "Teško vama, bogataši, jer imate utjehu svoju!" (Lk.6,24).

Krist, dakle, baca prokletstvo na one, koji u svome bogatstvu nalaze svoju utjehu tako, te se s prezirom odvraćaju od nebeskog kraljevstva i blaženstva pohranjena u njemu.

Sam je božanski Učitelj orisao jedan takav tip. Znadete ga iz Evandjelja:

"Jedan bogat čovjek imao je njivu, koja mu je nosila bogat prihod. Tada je mislio u sebi: Što da činim? Nemam u što sabrati svoju ljetinu. Ovako ću činiti, reče: Srušti ću žitnice svoje i sagradit ću veće. U njih ću sabrati sav prihod svoj i sva dobra svoja. Onda ću kazati duši svojoj: Dušo moja, imaš veliko imanje na mnogo godina. Otpočini! Jedi i pij i uživaj!" (Lk,12,16-19).

Evo bogataša, čije bogatstvo gnjije u gruboj sebičnosti. Ali i on konačno sagnjije u njemu. Tjelesnom smrću nestaje i njegova blaženstva, jer se smrću izvrće udes bogataša i siromaha. Evandjelje nam predstavlja bogataša u paklu, a siromaha Lazara u krilu Abrahamovu u raju (Lk.16,22 sl.).

Ali ne zaboravimo, da to nije sudbina svih bogataša. To je sudbina samo zlih bogataša.

PRAVO MJESTO BOGATSTVU U LJESTVICI VREDNOTA

Sve stoji, dakle, u tome, da se bogatstvu dade pravo mjesto, koje mu pripada u ljestvici vrednota.

"Sokrat je, piše Ksenofont, zvao bogatašima samo one, koji su se znali dobro služiti svojim bogatstvom. Druge pak, sve ako su i posjedovali i neizmjerna dobra, ubrajao je medju siromahe. I govorio je, da je njihovo siromaštvo neizliječivo, jer se radi o bijedi duha". (Pismo Lamproklu).

Posve ispravno, jer kako reče njemački pisac Adolph von Nassau, "duh je onaj, koji čini čovjeka bogatim: bolja je stvar čovjek bez novca, negoli novac bez čovjeka". (Apophth.I,36: Das Gemüt macht reich: es ist besser ein Mann ohne Geld, als Geld ohne Mann").

Zlato ne zauzima najvišu stepenicu u ljestvici vrednota.

Iznad zlata stoji umjetnost, u kojoj se čudesno ispoljio genij: Cornelle-ev u "Le Polyecte", Racine-ov u Ataliji, Paul Claudel-ov u "Navještenju Marijinu" ili u "Jean d'Arc na lomači", Gundulićev u "Suzama sina razmetnoga" ili u "Osmanu"...

Iznad zlata je Michelangelo-va "Pietà", "David", "Mojsije"; geniji arhitektura Sv. Stošije, Sv. Donata u Zadru, crkvenih por

tala u Šibeniku, Trogiru;

skidanje s križa Rubensovo;

Meštrovićevi reljefi prizora iz Evandjelja...

Iznad zlata je "Deveta simfonija" Beethoven-ova, "Misa pape Marcela" Palestrinova...

Nad zlatom stoji neiskazano ODRICANJE MAJKI i neslomiva SRČANOST otaca.

Nad zlatom je radost, kada možemo učiniti mnogo za one, koje ljubimo; dobrotvorni gest pred oskudicom; naslada, koja se osjeća, kada se pogleda u oči onemo, koji je usrećen našim darom; djelo ljubavi, koja se neprijatelju osvećuje time, da ga više ljubimo.

Nad zlatom zauzima mjesto skrovito posvećenje učenjaka znanost i mučeništvo svetaca za istinu.

Zlato ne stvara po sebi ništa. Ono ima vrijednost samo u ruci, koja ga dijeli, u srcu, koje ga dariva.

Nad zlatom, koje je neplodno, stoji vjera, koja stvara velika djela; ljubav, koja preobražava svijet; ufanje u ono bolje od života.

Nad zlatom stoji duša, čija je vrijednost tolika, da se ne može iskupiti ne samo svim zlatom, nego ni cijelim svijetom (Mt. 16,26), a za čije iskupljenje najveći Bogataš, Gospodar neba i zemlje, KRIST BOG, daje svoju krv i život.

APOTEOZA SIROMAŠTVA DUHOM, ALI PODNIPOŠTO NE APOTEOZA BIJEDE

Ističući vrednote, koje stoje nad zlatom, ako ste pratili nabrajanja, nigdje nisam nad zlatom stavio siromaštvo.

Zar ono ipak nije obuhvaćeno u Kristovim blaženstvima?

Nije, sigurno nije. Siromaštvo kao takvo, siromaštvo u sebi, Krist nije nigdje nazvao blaženstvom. Evandjelje ne sadrži apoteozu bijede. Pojam Evandjelja i pojam bijede u radikalnoj su oprečnosti.

Cijeli život čovjekova Spasitelja protekao je u suzbijanju bijedē, ne samo duševne, nego i tjelesne. Uvjerljive su riječi Evandjelja: "Slijepi vide, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se naviješta vesela vijest"(Mt,11,5).

"Prošao je život čineći dobro i iscjelujući sve, koje je bio nadvladao djavao"(Dap.10,38).- Evo, u ovoj rečenici sv. Petar sažeo je cijeli Isusov život na zemlji.

Dobrotvornim radom nastavili su Apostoli svi odreda.

Dobrotvornim radom svake vrsti nastavila je Crkva, koja se uhvatila u koštac ne samo protiv neprijatelja čovjekova vječnoga života, nego i protiv vremenitoga. Ona je tlačenje siromaha, suzdržavanje plaće težačke uvrstila u katekizmu medju grijehe, koji u nebo viču i zazivaju Božju osvetu. Ona je bila prva, koja je propo

vijedanjem Evandjelja, riječju i djelom, šradila na ukidanju ropstva i donijela obrat u sudbini bespravnoga čovjeka. Ona je sa najvišeg mjesta dizala glas protiv socijalnih nepravdi, u korist siromaha i radnika. U Irskoj je katolička Crkva obuhvaćala prosti puk i seljake, dok su lordovi u Ulsteru bili protestanti. Indijanske rezervacije branili su samo svećenici od presizanja španjolske vlastele i pohlepnih konkvistadora. Kapital, koji je u Sjevernoj Americi istrijebio crvenokošce, nije bio katolički. Ni kardinalski grimiz nije priječio jednog kardinala Manning-a u Engleskoj, da se stavi na čelo borbe za radnička prava i socijalnu reformu. Službeno crkveno vodstvo od Leon-a XIII, nazvanog "radnički papa", preko Pija XI, Pija XII sve do naših dana zalaže se za radnička prava dokomentima, koji pobudjuju pozornost svjetske javnosti i postaju predmetom proučavanja i davanje priznanja sa strane istih inovjeraca.

Dobrotvori čovječanstva su svi kršćanski Sveci. Oni su sveci upravo radi svoga odricanja, altruizma u korist bližnjega sve do herojske ljubavi, koju plaćaju životom. Ako njihove grobove godinama i stotinama godina nakon smrti posjećuju većma mase siromaha nego bogataša, znači da sg njihov dobrotvorni duh očituje i iz grobova; da nastavljaju otklanjanjem isto tjelesne čovjekove bijede, koju su oni, obzirom na sebe, dragovoljno prihvatili. Njihovi grobovi postaju izvori blagodati kao grob "Sveca čudesa", Sv.Antuna Padovanskog.

Koje je, onda, naravi siromaštvo, koje božanski Spasitelj uvrštava u svoja blaženstva?

On uvrštava medju blaženstva siromaštvo duhom.

"Pauper Dei in animo est, non in sacculo"-"Božji siromah je duhom, a ne džepom" kaže kršćanski genij Sv. Agustin.

Siromasi duhom, to su oni, koji čuvaju u srcu Kristovu riječ upravljenu Sotoni:"Ne živi čovjek samo o kruhu"(Mt,4,4), pa kruh i s njime zemaljska bogatstva ne predpostavljaju višim vrednotama.

Siromasi duhom, to su oni, koji u materijalnom pridizanju i u povišenom standardu života ne vide poglaviti cilj čovjeka, nego ga vide u pridizanju duše, koja, kako reče Newton, kada se diže, cijeli svijet sa sobom diže.

Siromasi duhom, to su oni, koji se u ime bližnjega, potrebnijega od sebe, odriču koječega i u ime viših vrednota suzdržljivi su u proglašivanju svojih prava.

Siromasi duhom, to su oni, koji u ime duhovnih dobara polažu herojski akt odricanja svih vremenitih dobara, sve do onako radikalnog stupnja, u kome se odrekao svega"Božji Sirotan"-Sv. Frano.

BOGATAŠI SIROMASI DUHOM Iz ovoga, što sam reako, lako možete zaključiti, kako medju istim bogatašima ima Božjih "siromaha", kojima je obećano nebesko kraljevstvo.

"Ja želim da imam, i to da mnogo imam, da mogu dati, mnogo dati" reče mi više puta jedan bogataš. - Ako se u svome životu uistinu vlada tako, on je bogataš " siromah duhom". Kada bi ovakvih

bogataša bilo više, zemlja bi bila u manjoj vjeri "dolina suza", a nebesko blaženstvo ne bi nam se činilo nedohvatljivo.

Blaženstvo, pravo blaženstvo obećano je takvim bogatašima, Krist nije htio ponavljati ono, što je u Sv. Pismu već rečeno. U Sv. Pismu, već prije svoga dolaska na svijet, dao je napisati od mudraca riječi:

"Blažen bogataš, koji se pronadje bez krivnje i za zlatom nije išao niti se uzdao u novac i blago!"(Sir,31,8).

To su eto dobri bogataši, koji se obasipaju pohvalama jednim božanskim auktoritetom.

Zli bogataši su poklonici zlatnoga teleta.

Zli bogataši su oni, koji cijelim nagomilanim bogatstvom nisu proizveli ni jednu zraku svijetla u noći ljudske bijede; nisu užegli ni jedan oganj, na kojem bi se mogao ogrijati kojigod siromah.

Blaženstvo Kristovo ne pripada ovima. Pripada samo bogatašima siromašnima duhom.

SIROMASI BOGATAŠI DUHOM Ali blaženstvo ne pripada ni svim siromasima, pa bili oni i najveći bijednici zemlje. Ima siromaha bogataša duhom.

Siromasi bogataši duhom su oni, koji su težnju za imućstvom predpostavili svim težnjama, pa i onim najplemenitijim.

Siromasi bogataši duhom su oni, koji puni zavisti i bijesa gledaju na imućnijeg od sebe i snuju mu o propasti.

Siromasi bogataši duhom su oni, koji Bogu daju obličje kruha.

Ne, nisu ovo siromasi, kojima je obećano blaženstvo nebeskog kraljevstva!

To su bogataši!

To su oni, kojima je Krist doviknuo u Evandjelju strašni "jao!" "Jao vama, bogataši!"(Lk,6,24).

ŠANSE BOGATAŠA I SIROMAHA NA POSJEDOVANJE KRALJEVSTVA NEBESKOG

Iz ovih ogleda, koje smo učinili, može vam biti jasno, da sama okolnost bogatstva ili siromaštva nije predsudna u pitanju posjedovanja nebeskog kraljevstva. Predsudna je dispozicija srca. Za siromahe i bogataše odlučujući je kriterij siromaštvo duha. Ovo je posjedovni list, kojim se stiče pravo na prvo Kristovo blaženstvo.

Ali da na koncu upitamo: Čije su šanse na posjedovanje nebeskoga kraljevstva veće?

Siromaha, tjelesnih, materijalnih Ssiromaha, ili bogataša, koji su u posjedu zemaljskih bogatstava?

Nesumnjivo, da su kudikamo bolji izgledi siromaha.

Siromasi ne samo duhom, nego i tijelom, to su cvijeće Kristova perivoja, prvina su Crkve, povlaštena Božja elita.

Sv. Pismo, koje, kako malo prije vidjesno, u blaženom zanosu, reći ću u ekstazi, kliče: "Blaženi bogataš, koji se pronadje bez krivnje", kao da se odmah povlači, (neka mi oprosti Duh Sveti na izrazu!), kao da opoziva ovu tvrdnju gledajući pogibli, medju koji ma se bogataš kreće, pa odmah nadovezuje, ne vjerujući rekbi vlastitoj pohvali, koju je izrekao:

Gdje je taj, da ga slavimo?
Jer je učinio čudesa u životu svojem.
Tko je bio kušan zlatom i ostao nepovrijedjen?...
Tko je mogao prestupiti zakon, a nije ga prestupio?
Zlo učiniti, a nije ga učinio?"(Sir.II,8-10).

Očuvati se grijeha unatoč bogatstvu eto, Sv. Pismo smatra čudom.

Posve je, dakle, razumljiva Kristova riječ: "Lakše će deva kroz iglene uši, negoli bogataš u kraljevstvo Božje"(Mt,19,24).

Sada nam može biti razumljiv bijeg svetaca od bogatstva. Biva nam razumljivo herojsko odricanje redovnika i pustinjaka. Posve nam je razumljiv "drugi Krist", Božji Sirotan - Sv. Franjo.

Kristove su simpatije na strani siromaha. Ovi iamju šanse na posjed nebeskog kraljevstva.

"Kada se čovjek isprazni, u njemu ima mjesta Božjem djelovanju" kaže glasoviti moderni propovjednik L. Evely (C'est toi, set homme, Paris-Bruxelles 1957,73).

A Sv. Agustin kaže: "Siromasi ovoga svijeta bogataši su onoga drugoga". Snose li strpljivo nepogode siromaštva s vidom na obećano blaženstvo, oni su u posjedu sreće, koja se ne može mjeriti nikakvim zemaljskim bogatstvom. Dobro je kazao njemački dramatičar Fridrih Halm (+1861): "Die Glücklichen sind reich, nicht Reiche glücklich"-"Sretni su bogati, a ne bogati sretni".(Der Adept).

"Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko!"

Riječ je, dakle, izrečena u prilog, ne samo siromasima duhom, nego i stvarnošću.

Ovu je riječ izrekao onaj, koji je prvi na sebi ostvario najdublje siromaštvo, tako te je mogao reći: "Lisice imaju svoje jame, ptice nebeske svoja gnijezda, a Sin čovječji nema gdje da nasloni glavu svoju".(Mt,8,20).

Prije nego je svoja blaženstva proglasio na gori, proglasio ih je u nazaretskoj kućici; proglasio ih je u srcu svoje presvete Majke i svoga Poočima.

Ima pravo, puno pravo, da ih proglasi i svim siromasima, jer se radi nas učinio siromah, ma da je bio bogat, kaže Sv. Pavao(2 Kor.8,9).

Došao bih u kontradikciju s onim, što sam malo prije rekao o blagodatima bogatstva, kada bih veličao siromaštvo u sebi. Ali ostaje istina, da je Krist donio ljudima više sreće svojim nazorom o siromaštvu, nego što im je moglo donijeti ijedno razdoblje i najveće blagostanja, kao i ijedna društvena reforma, pa bila ona i najpoželjnija i hvale vrijedna. I dok se bude očitovala istinita evandjeoska riječ: "Uvijek ćete imati siromaha"(Mt,26,11), osje-

ćat će se potreba i evandjeoskog lijeka. Da se obuzda pohlepa bogataša, i da se podignu srca siromaha, te da se postigne društveni mir, ostaje jedino moguće rješenje: Prihvatiti prvo Kristovo blaženstvo.

Nedostaje li još štogod, da se to postigne?

Da, nedstoje, ali sa naše strane. Nedostaje nam živa vjera!...

Molimo, dakle, kao što su molili i apostoli:

"Gospodine, umnoži nam vjeru!"(Lk.17,5).

"Umnoži nam vjeru!"

2.-BLAŽENI KROTKI JER ĆE ONI POSJEDOVATI ZEMLJU!

MJESTO RATNIKA PROPOVJEDNIK BLAGOSTI

Predragi u Kristu!

U propovijedi blaženstva na Gori, Krist se predstavio obećavajući blaženstva druge naravi, nego što su ih iščekivali Židovi, Puteni i materijalni, kakvi su bili, morali su ostati razočarani već samim prvim blaženstvom, u kojem Krist propovijeda odricanje od neuredne privrženosti materiji i bogatstvu. A evo, sada uvrštava u red blaženstava i blagost! Po njihovu shvaćanju, Mesija je imao doći kao snažni ratnik i pobjednik nad neprijateljima, a u tu svrhu morao je okupiti vojsku pravih kremenjaka, koji što suroviji, okrutniji budu, imat će većeg uspjeha, a granice će njihova kraljevstva biti daleko pomaknute. Tako ga zamišljaju oni. A evo, onaj na Gori, kojemu sve pristaje, da se predstavi kao željno iščekivani njihov oslobodi-telj i kralj, mjesto da se proglasi osvetnikom nad neprijateljima, on veliča blagost:

"Blaženi krotki, jer će oni posjedovati zemlju!"

Kristovu riječ obraćenik Papini ovako parafrazira:

"Vojnik, koji se bori za zemaljsku zemlju, mora biti okrutan. No onaj, koji se sam u sebi bori, da osvoji novu zemlju i novo nebo, ne smije se predati bijesu, koji navodi na zlo, ni okrutnosti, koja poriče ljubav. Krotkisu oni, koji podnose blizinu zločestih, pa i svoju, često puta najnemiliju; koji se ne bune protiv zlih, nego ih svladavaju ljubeznošću; i ne postaju zvjerad za prvu suprotivštinu, nego pobjedjuju nutarnjega protivnika onom tihom ustrajnošću, koja odaje veću duhovnu snagu od neplodnoga i nenadanoga bijesa. Slični su vodi, koja godi ruci i podaje se svima, ali polako skače, tiho poplavljuje i mirno ruši, strpljive, duge godine, krupne stijene". (Povijest Kristova,103).

SUD MODERNOG SVIJETA O BLAGOSTI I KRISTU

Kristovo veličanje blagosti nije samo u suprotnosti sa nazorom svijeta njegova doba, nego je i sa nazorom našega svijeta danas. Sila je još uvijek u većoj cijeni od blagosti. Ova je oslovljena kao puzanje, kukavičluk, što čovjeka ponizuje. Smatra se, da se čovjekov ugled osigurava samo starozavjetnom pravdom: "Oko za oko, zub za zub"(5Mojs.19,21), dok Kristova riječ:"Ako te tko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi"(Mt.5k39) kao da bi bilo poniženje čovjekova dostojanstva i obaranje njegove veličine.

Za oholog Nietzsche-a Krist je heroj robova i slabića.

Izrugivač vjere, huljitelj, Anatole France, Krista naziva bljedokrvnim, sladunjavim neprijateljem života.

STVARNA PREDODŽBA KRISTA

Istini za volju moramo priznati, da mi sami ponekada dajemo neprijateljima povoda, te nam predstave Krista u slici, u kojoj ga odbijamo prihvatiti. Miješanje pojmova vjere s čuvstvom, davanje čuvstvu prednost nad zdravom vjerom sve do bolesne razmježenosti, što se tako često ispoljava u sentimentalnim molitvenim formulama kao i u dočaravanju pojedinih epizoda iz Kristova života neozbiljnim dekorom, sve to pogoduje stvaranju jednoga raznježenog, mekanog, bolesnog tipa, s kojim se poistovjetuje Krista.

Daleko da bi bio Krist, kako ga zamišlja bolesna mašta! On nije nikakav mekušac, bledunjav ili sladunjav tip. On je jedini mogao za sebe reći: "Siromah sam i u naporima od mladosti svoje"(Ps.87, 16). Nadraci i perina nisu mu bili postelja, nego na brdu gola zemlja i vedro nebo, a na moru drvena klupa i morski valovi. Znao je za glad i žedju, za vrućinu i studen, za sunčanu žegu i kišu. Pješačio je bos od mjesta do mjesta snoseći tegobe puta i protivnosti prirode i svojih neprijatelja. Izdržao je navale farizeja, narodnih prvaka i konačno bijes rimskih vojnika kao i najveći sarkazam one rulje oko križa. Nije završio život kao ulizica, nego je pošao u smrt svijestan svoga dostojanstva i izgovarajući muški pred svojim sudcem riječi: "Ja sam kralj"(Iv.18,37), što mu je stavljeno na križ kao tekst smrtne osude.

Nadjite sina jedne ženek koji je očitovao toliku izdržljivost, muževnost, heroizam, kao Isus Krist!

Mladež kojoj imponiraju heroji, neka nadje većega i dostojanstvenijega od Isusa Krista!

KRISTOV HEROIZAM POPRAĆEN DUGOTRPNOŠĆU I BLAGOŠĆU

Krist je u posjedu više nego herojske snage. Jedna njegova rije: "Ja sam" na pitanje: "Koga tražite?" dovoljna je bila, da uzmakne i popada na zemlju cijela četa vojnika, koja dodje na nj opremljena oružjem, da ga uhapsi (Iv.18,3-16). Ali to je bio samo jedan bljesak, jedna momentalna provala njegove stvarne snage na opomenu neprijateljima, da je odmah zaveže dobrotom, strpljivošću, blagošću. On je imao do konca života ostati u slici, u kojoj ga proročkim duhom navijestio Izaija, kada kaza: "Trtske stučene ne će prelomiti, stijenja što tinja, ne će ugasiti"(Iz.42,3). Zato Petru, koji je trgnuo mač, da ga obrani, zapovjedi: "Vrati mač svoj u korice!(Mt.26,52).

Znao je biti gnjevan i udarati bičem, ali u taj čas nije govorio drugo, nego riječi sv. Pisma (sisp. Iv.2,14-19).

Umirao je u pjeni bijesa svojih protivnika, a on je ostajao raskriljenih ruku, neuzrujan, blag, moleći za svoje neprijatelje (Lk.23,34).

U svim okolnostima izbijala je iz njega jedna neodoljiva sila, kojom medjutim nije oborio nikoga, nego je snagom svoje blagosti i dobrote svakoga pridizao.

Bio je apsolutni gospodar snage, kojom je ušutkavao i gonio u bijeg djavole. Njegova duša bila je kao registar velebnih, veličan

stvenih orgulja, koji na sami dodir njegove volje kao malog prsta svira sada tihi "pianissimo", sada strahoviti "fortissimo", ali uvijek onako i onoliko, kaoliko to njegova čelična volja hoće.

KRIST OPREMA SVOJE SLJEDBENIKE ORUŽJEM BLAGOSTI

Krist je heroj i za svoje sljedbenike nevaci heroje, a ne robove i slabiće. Tko hoće da ide za njim, mora imati kršna pleća, da mogne dnevno uzesti na sebe križ (Lk.9,23). Kad bi kršćanski duh imao na sebi biljeg bezotpornosti, ulagivanja, puzanja, već davno kršćanstva ne bi bilo.

Ali jednako: kršćanstva ne bi bilo, kada bi se ono osnivalo na tjelesnoj snazi i fizičkoj premoći. Ono bi moglo osvojiti tudje tijelo, ali ne bi fizičkom silom osvojilo tudje duše, srca, dakle teren, na kojem ono djeluje i na kojem jedino može da postoji i živi. Ako je ono još uvijek puno vitalnosti i svježine, to je zato, što propovijedanjem blagosti Krist u svojim sljedbenicima drži na okupu i čuva, da se ne razliju i upropaste one najvitalnije sile, koje čovjeka čine čovjekom. Jer kršćanstvu je zadaća stvarati ljude na sliku i priliku Božju, a ne ratnike, koji se kite epitetima divova ili zvijeri, a hrane se plijenom svoga nasilja.

Kristovi sljedbenici, dok su u posjedu duhovne snage putem prakticiranja blagosti, oni su ujedno u posjedu svojih fizičkih sila Ako imponira fizička sila, snaga, mora imponirati još višeova sila, snaga, koja je u stanju obuzdati onu fizičku. Ako se slave heroji, koji iznose pobjedu ništeći protivnike, veća slava pripada herojima, koji su u stanju protivnike sa njihovim razornim silama osvojiti, promijeniti im shvaćanje i učiniti ih konstruktivnim elementima. Ta je zadaća najuzvišenija kršćanstvu. I jer se traži jedna nadčovječna sila, da bi se zvijeri pretvarale u ljude, a ljudi u andjele, Krist je svojim službenicima tu moć dao pozivom na blagost, krotkost.

Ali nemojte da nasjednete izvrtanju pojmova sa strane protivnika!

Blagost, koju propovijeda Krist, nije isto što i neka slabost, moralna popustljivost. Sve protivno. Ona znači jednu nadmoć. Slabošću, popuštljivošću nastaje proces pretvaranja povjeka u životinju i zvijer. Blagošću se zvijer pretvara u čovjeka.

Tko će nazvati slabošću reći onome, koji vas je udario:"Nije li ti dosta? Evo ti drugoga obraza. Iskali sebe mile volje. Bolje je da trpi moje lice nogoli moja duša. Možeš mi učiniti zlo, koliko ti je drago, ali me ne možeš prililiti, da budem bijesan, kao što si ti, lud kao i ti, živina kao i ti. Ne možeš me nagnati da učinim zlo pod izlikom, da meni drugi čini zlo"(Papini, nav. dj. 124).

Ne znači li to junaštvo?

Da, to je pravo junaštvo. Od onoga tjelesnoga i od fizičke premoći razlikuje se samo time, što se ne osvaja samo protivnikovo tijelo, i to neozlijedjeno, zdravo tijelo nego se osvaja i srce i duša. Kako obraćenik Papini obrazlaže: "Okrenuti drugi obraz, znači ne primiti drugu pljusku. Znači presjeći lanac zla, neminov

nih zala još u prvome kolutu. Vaš protivnik, koji očekuje otpor ili bijeg, poništen je pred vama i pred samim sobom. Sve je drugo čekao nego to. Zbunio se, a ta je zbunjenost u neku ruku sramota. Ima vremena, da dodje u se. Vaša mu nepomičnost ohladi bijes, dade mu vremena da razmisli. Ne može vas obijediti, da ste strašivice, jer ste spremni primiti drugi udarac i sami pokazujete mjesto, gdje vas može udariti. Svaki čovjek osjeća neko nejasno poštovanje prema srčanosti drugoga, pogotovo ako je ta srčanost moralna, to jest vrlo rijetka i teška. Uvrijedjenik koji se ne naljuti i ne pobjegne, pokazuje više duhovne snage, više gospodovanja nad samim sobom, više pravoga junaštva od onoga, koji navaljuje u slijepoći bijesa na uvreditelja, da mu vrati dvostruko zlo za zlo. Bešćutnost, kada nije suludost, blagost, kad nije kukavičluk, zapanjuju, kao i sve čudno, i najprostije duše. Pokazuju životinji, da je taj čovjek nešto više od čovjeka. I sama životinja, kad je ne razdraži otpor ili kukavički bijeg, ostaje osopnuta, pokazuje neku strašljivu pokornost pred tom novom snagom, koju nije poznavala, pa je zbunjuje"(Ist, nav. dj.,123).

Engleski filozof Toma Browne (+1681) kaza: "Oprostiti našim neprijateljima, to je jedan vrlo lijepi način osvete; to je brzo, carsko osvajanje, koje pobjedjuje bez zadavanja rane".(Christian Morals).

Lovro Sterne (+1768), engleski pisac, kaže: "Samo srčani znadu oprostiti. Prostak nikada nije oprostio. To nije u njegovoj naravi" (Sermons).

Nadahnuti Mudrac s vidom na blagost kaže: "Bolji je ustrpljiv čovjek nego ratni junak; tko svlada samoga sebe, veći je nego os svojitelj gradova"(Prič.16,32).

OSVAJALAČKO DJELO BLAGOSTI U DVADESET-STOLJETNOM ŽIVOTU KRŠĆANSTVA

Krist je prvi svojom blagošću zbunio onaj svijet živinske brutalnosti. Zbunio je i za sebe je pridobio čitav svijet ne time, da je iz opsjednutih tjerao vragove, već time, što je raspet na križu pobijedio djavolsku bjesomučnost nepomušenim mirom i nezasjenjenim dostojanstvom. Naoružani satnik i njegova četa vojnika priznali su nadmoć njegove blagosti nad svojim oružjem i silom povikavši:"Zaista, ovaj je čovjek bio Sin Božji!"(Mt,15,39). Ovim povikom oni su sepriznali pobijedjenima. Spašeni su blagošću onoga, koji se u svojoj ljubavi dao iskrvariti.

Kristovom blagošću na Križu pobijedjen je i razbojnik, čiju je silu svjetska sila imala konačno slomiti nasilnom smrću na križu. Prije nego ga ova sila slomila, on se izjavio slomljen blagosti Krista do njega raspeta. On, koji u životu nije molio nikoga, molio je sada Isusa s prikovanim nogama i rukama! "Isuse, spomeni me se, kad dodješ u kraljevstvo svoje"(Lk,23,42).

Konačno svi oni, koji su se suprostavljali sili Isusovih riječi i čudesa, imali su pasti u njegove raskriljene ruke na križu, da se ispuni Isusova proročka riječ: "Kad budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi"(Iv.12,32).

I Krist, koji je prikovanih ruku i nogu na križu dokazao moć blagosti, ne htjede ni apostole snabdjeti nekim drugim oružjem, da bi zagospodovali svijetom.

Lijepo obrazlaže francuski pisac Cagnac:

"Dva najveća apostola:Sv.Petar, najveći auktoritetom, i Sv.Pavao, najveći apostolskom djelatnošću, ukazuju se s aureolom blagosti i poniznosti. Čitajte poslanice prvoga i čujte, kako govori drugi: "Ja sam izmet medju braćom". Ovo je, taj čovjek čudesno ponizan i sladak, o čijoj je slavi i osvajanjima Bossuet mogao pjevati na način, koji možda nikada nijedan govornik nije dosegao: "Ići će (kaza on), taj neznalica u govorništvu, u onu izobraženu Grčku, majku filozofa i govornika i, usprkos oporbe svijeta, on će u njoj utemeljiti crkava više negoli je Platon predobio učenika govorom, koji se smatrao božanskim"...

Beati mites! - Blaženi krotki!

"Prodjoše apostolska vremena, a blagost je nastavila voditi miroljubive ratove. Crkva ne pozna druge sile u borbi protiv neprijatelja ni druge diplomacije, da ih predobije, izvan evandjeoske blagosti.

Ona je započela uspjesima s najnevjerojatnijim čudom blagosti, što ga je povijest igda vidjela. Kroz tri stoljeća njezina su se djeca davala zatvarati, proganjati, ubijati, mučiti svim mučilima.

Na tisuće ih je palo poput klasja za vrijeme žetve, bez revoltiranja, sretni da mogu nasljedovati Janje za njih žrtvovano u Jeruzalemu.

A ubojice ili njihovi potomci dodjoše im se pokloniti na njihovu grobu udarajući se u prsa i moleći.

Beati mites! - Blaženi krotki! (Cagnac, nav. dj.,45-47).

Blagost jednog sijedog starca, pape Lava I, stišala je Atilu, strašnog vodju divljih horda s Istoka, i on stavlja svoj krvavi mač u korice.

Blagošću je Crkva oplemenila sve druge divlje narode, koji provališe s Istoka, osigurala im je posjed i život, dok one, koji joj ne nagrnuše u krilo, izjela je ista njihova bjesnoća.

Pred blagošću jednoga milanskoga biskupa sv. Ambroza savija svoju šiju najveći mogućnik svijeta car Teodozije, koji okrutno, u krvi, dade ugušiti pobunu jddnoga grada. Na riječ sv. biskupa: "Nasljedovao si Davida u grijesima, nasljeduj ga i u kajanju", car se sa suzama na očima i nakon pružene zadovoljštine povlači u svoju palaču. A kada je pet godina kasnije umirao, oni koji za agonije stajahu uz njega, čuli su, kako se sa njegovih blijedih usana otkida u šapatu ime njegova blagog pobjeditelja, ime sv. Ambroza milanskog biskupa.

Beati mites! - Blaženi krotki!

Blagost je nastavila pobjedama.

Koliki se mir ne čita na licu jednoga progonjenoga pape u Srednjem vijeku, pape Grgura VII.

Kako duboko potresaju srca riječi oproštenja izrečene od onih, koji padaju žrtvama nasilja i nepravde!

"Da ti znadeš, kako te ja ljubim!" I nesretnik brizne u plač. Izjavio se pobijedjen.

Beati mites! - Blaženi krotki!

Vama je dobro poznato oružje naših misionara: Križ, Spasiteljev križ u ruci, Isusovo ime na ustima i blagost u srcu. To ostaje sve njihovo oružje i onda, kada poganska zasljepljenost izmisli svakovrsna mučila, da ih zatre. Pa ipak tim oružjem stekoše oni Crkvi više duša negoli osvajači svojim domovinama uvjerenih gradjana. A kada ne mogu da govore, umiru, a njihova smrt očituje se plodna. Iz njihove krvi klijaju mladice novih kršćana, jer se uvijek obistinjuje Tertulijanova riječ: "Sanguis martyrum semen christianorum - Krv mučenika sjeme je kršćana".

Beati mites! - Blaženi krotki!

PLIJEN KOJI PADA U DIO BLAGOSTI Pod osvajalačkom silom blagosti, kao što je rečeno, padaju u posjed srca i duše onih, na koje je ona povela ofenzivu ili čiji je juriš imala suzbiti. To je "zemlja", koja joj pada u vlasništvo; zemlja, u kojoj carstvuje mir, jer je i zaposjednuta ofenzivom mira i ljubavi.

Ali se ne sastoji cijela nagrada u osvajanju nečijeg srca i zadobivanju nečije naklonosti. Osvajalačka moć blagosti proširuje svoje granice izvan ovog našeg planeta na način, kako nije uspjela do sada nijednoj ni najmoćnijoj tehnici, niti će joj uspjeti. Osvajalačkoj sili blagosti pada u dio grad, koji ne može osvojiti nijedna fizička sila i koji ne može nikada pasti pod udar ratne tehnike; pada joj u dio i u vječni posjed nebeski grad Jeruzalem, koji u Otkrivenju Sv. Ivan vidje u svjetlosti velikoj i sav sagradjen od dragulja; grad, u čijem svijetlu hode narodi, i kraljevi zemlje donose tamo slavu i čast svoju; grad, koji nije ispunjen skladnom pjesmom Bogu i Janjetu, koji prihvati da za spasenje ljudi postane žrtva njihove okrutnosti i nasilja (Otkr.21). Tamo spašeni pjevaju i kliču: "Dostojno je Janje, koje je zaklano, da primi silu, i bogatstvo, i mudrost, i jakost, i čast, i slavu i blagoslov"(Otkr.5,12).

Blago onima, koji u blagosti idu tako daleko, te, kako kaže sv. Ivan, "peru haljine svoje u krvi Janjeta, da imadnu pravo na drvo života, i da udju na vrata u grad!"

Vani ostaju oni, koji se daju voditi svojom bjesnoćom...

"Vani su psi, i vračari i bludnici, i ubojice i idolopoklonici, i svaki, koji ljubi i čini laž"(Otkr.22,14 sl.).

"OBUCITE SE,DAKLE,KAO IZABRANICI BOŽJI, SVETI I LJUBLJENI,U SRDAČNO MILOSRDJE, DOBROTU,PONIZNOST,KROTKOST I STRPDJIVOST (KOL.3,12)

Ovo je pobudna opomena jednog kršćanskog diva, Sv. Pavla. To je jedini put, kojim možemo doći u posjed blagoslovene zemlje, koju obeća Krist, nebeske zemlje, u kojoj vlada vječni

mir i blaženstvo.

Ali to ostaje jedini put do mira i sreće i na ovoj zemlji okaljanoj bratoubilačkom krvlju i ppitisnutoj nasiljem.

Snažne su riječi obraćenika Papini-a:

"Jesté li, ljudi, doista zadovoljni, što ste ljudi, ljudi kao što ste danas, pola ljudi, pola životinje, kentauri bez sange, sirene bez miline, domoni s faunovom gubicom i kozjim nogama? Jeste li toliko zadovoljni sa svojim polutanskim i nesavršenim čovještvom, sa svojim tek obuzdanim živinstvom, sa svojom tek željkovanom svetošću? Mislite li, da je ljudski život, kakav je bio jučer, kakav je danas, tako drag i mio, tako zadovoljan, blažen, da ne bi trebalo ništa pokušati, da ne bude više takav, da bude drugačiji, protivan novome, a sličniji onome, što ga kroz tisućljeća zamišljamo u budućnosti i u nebu? Ne bi li se moglo od ovoga života učiniti drugi život, ovaj svijet pretvoriti u božanstveniji svijet, te napokon poraditi, da nebo, nebeski zakon sidje na zemlju"? (Papini, nav. dj.,143).

Može, sigurno se može to postići. Božanski Spasitelj ukazao nam je put do takve jedne preobrazbe doviknuvši: "Blaženi krotki, jer će oni posjedovati zemlju!"

Vračarica Kirka, sotonska žena iz lijepih mitoloških priča, pretvarala je junake u životinje, Isus je protivnik sotone, protivnik Kirke. On poživnčene ljude putem blagosti hoće da pretvori u ljude, s kojih će odsjevati Božje lice, i zemlja da bude u posjedu istih, koji će, prepoznavši se djecom Božjom, klicati: "Gle, kako je dobro i ugodno, kad braća stanuju skupa!"(Ps.132,1). To će biti preludij pjesme obećane nebeske zemlje.

Poradimo svatko, da svojim odnosom prema bližnjemu, dademo doprinos ostvarenju jedne takve idealne zajednice, oaze mira. Ako u velikom svjetksom mekanizmu ne možemo da igramo ulogu jednoga veligoga kotača, koji stvara strahoviti šum, možemo da igramo ulogu kapljice ulja, bez koje bi se kotači i oni najveći uslijed trenja rasprsnuli u hiljade komada. Blagoslovena ta kapljica, koja je očima svijeta nezapažena, a omogućava ispravnu funkciju velikog svjetskog organizma, omogućava život. Blagoslovena ono "ništa" što daje smisao "svemu".

Ubacimo se kao kapljica ulja blagosti u veliki svjetski aparat, koji stvara zagušljivi šum i nesnosnu buku. Kao kapljica ulja imat ćemo stvaralačku moć.

Enejj je, prema mitološkoj priči, uspjelo dobiti slobodan pristup u podzemni svijet, u Tartar, pakao tim, što je bijesnome krvoločnome psu Kerberu, koji je čuvao ulaz, dobacio kap meda.

Kap ulja Kristove blagosti zvijeri će pretvarati u ljude dostoj ne imena čovjeka, a od pakla stvarat će zemlju obećanja.

Toj nas je mudrosti naučio onaj, koji je blagošću pobijedio sotonu i pakao.

Povjerujmo mu!

3.- BLAŽENI KOJI PLAČU JER ĆE SE UTJEŠITI

BLAŽENSTVO NEGACIJE BLAŽENSTVA

Predragi vjernici!

Nema jezika, koji bi ljudima ovoga svijeta bio manje razumljiv od onoga, kojim se služi Isus u proklamaciji blaženstava na Gori. On proglašuje vrednotama ne samo stvari, koje su po sudu svijeta bezvrijedne, kao što je siromaštvo duha i krotkost, nego ego, u svojem nizanju blaženstava ide tako daleko, te naziva blaženstvom ono, što slovi kao negacija blaženstva. Naziva blaženstvom p l a č, obećavši za nj utjehu...

Svi oni, koji prije Krista dodjoše u svojstvu liječnika bolesnog i na smrt osudjenog svijeta, ostajali su nijemi i nemoćni pred problemom boli. Jedini spas čovjeku vidjeli su u uklanjanju bolima i u bijegu od njih. Krist je prvi, koji se zagledao bolima u oči. Zatvaranjem očiju pred njom kao što su činili stoici ili samim bijegom od nje, ako što čine ljudi željni užitka, ništa se ne rješava, jer se bol ukopala do u temelje čovjekova bitka i do u temelje zemlje obrasle korvom i trnjem. Najveću mudrost predstavlja, ako se bol, ta najpogubnija stvarnost i zla sila, dade obratiti u dobro i u jednu blagotvrnu silu. Predstavlja božansku mudrost od prokleństva stvarati blaženstvo. To je učinio Krist. Od početka svijeta do dana današnjega nije najavljeno senzacionalnije iznašašće od onoga proglašena na Gori Palestine pred blizu dvije hiljade godina, iznašašće:

"Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti!"

PODRIJETLO BOLI

Prvo pitanje, koje se postavlja onome, koji trpi, jest: Otkuda bol?

To je prvi povik, koji se izvija iz duše.

Čovjek pogodjen bolešću, nesrećom, ožalošćen radi smrti oca, majke, supruga, djeteta, ne zna drugo da pita, ako ne: "Zašto?" I Tada umukne. Njegov pogled postane nepomičan... Ukoči se... Zatim, od časa do časa podiže glavu u stavu onoga, koji traži milost... Gleda u prijatelje i ponavlja jednu te istu riječ, jer bol pozna samo jednu: "Zašto?" - "Zašto"...Ah, kažite mi "zašto?".

E, pa ZAŠTO! To ne zna reći ni znanost ni filozofija. Isto prijateljstvo i srce šute nemoćni.

Kada prijatelji vidješe Joba pritisnuta onako strašnim bolima, sjedili su kod njega na zemlji sedam dana i sedam noći(Job 2,13). i ne usudiše se otvoriti usta, ne znajući, kako da ga utješe. A kod pada Troje Vergil piše, kako žene sjede na morskoj obali žalosne bez riječi, piljeći u valove, dok su im niz oči tekle suze.

Ali ako nam na pitanje: "Zašto bol?" ne zna dati odgovor ni znanost ni filozofija, ako razum na to pitanje ostaje kao obezumljen, vjera je ona, koja nam daje na ovo nedvouman odgovor, a

glasi: "Izvor boli je grijeh. Bol je posljedica griheha".

Čovjek je slobodu, koju mu je dao Stvoritelj, upotrebio na zlo. Segnuo je za nedopuštenim užitkom. Hoteći se putem užitka popeti na mjesto povišenije od onoga, na koje je postavljen, ostao je pritisnut i gotovo zgnječen od svih stvorova savijajući se od bola i uzdišući. Boravak u vrtu raskoši zamijenjen je dolinom suza. Mjesto drveta života usred zemaljskoga raja, kojim je imao obnavljati svoje sile i živjeti vječno, sada ga razara hiljadu elemenata i nalazi se pod tiranijom smrti. "Po jednome čovjeku udje u svijet grijeh, i po grijehu smrt"(Rm,5,12), kaže sv. Pavao.

ZADAĆA BOLI U OTKUPITELJSKOME KRISTOVJ PLANU

Bol je činjenica.

Što nam je činiti?

Da se revoltiramo protiv nje?

Ali to znači revoltirati se protiv jednoga neumoljiva zakona. Znači ostati skršen kotačima, koji se ne dadu ustaviti.

Da očajamo?

Očaj nije dostojan čovjekove veličine ni njegove uzvišene uloge u svemirskome planu. Istina, čovjek se iznevjerio svojoj misiji i u Stvoriteljev plan unio je kvar, disharmoniju. Ali budući da ga je Stvoritelj u svome neizmjernom milosrdju i dalje ostavio na zemlji, nije ga ostavio zato, da samo beskorisno i u očaju cvili, i da stvar ostane pri stonaturi, koju je u njegov božanski plan unijela zavist sotone. Zadnju riječ i zadnji potez ne može da ima otpali pobunjeni andjeo, koji je s najviših nebeskih vrhunáca oboren u mračne bezdane, da ne kvari uzvišene harmonije Božjega plana.

Što onda činiti sa suzama, koje provriješe iz grijeha?

Što činiti?

U životu je zaista uvijek veliki problem, kada se ne možemo riješiti istih beskorisnih stvari. A što da kažemo o štetnim, koje su sastavni dio našega zemaljskoga života, kao što su bol i?

A što, ako bi one mjesto balasta postale korisne, mjesto štete blagodat, mjesto stonature harmonija?

Ne bi li to bilo jedno premudro djelo, za koje bi trebalo priznati, da je djelo jedne božanske mudrosti i svemoći?

Da, bez sumnje, reći ćete.

A znajte, da je upravo to Kristovo djelo. On je bolima dao uzvišenu zadaću i smisao. Zato je mogao da proglasi:

"Blaženi, koji plaču!

ISPAŠTAVAJUĆI KARAKTER BOLI ZA LIČNE GRIJEHE

Sv. Pismo pripovijeda, kako je Mojsije s Izraelcima na putu do obećane zemlje zašao u pustinju Sur. Tri dana su pješačili po pustinji i ne nadjoše vode. Dodjoše u Mara, ali ni tu ne mogoše piti vode, jer je bila gorka. Otuda i ime"Mara", što žid. znači gorak. Narod tada počne mrmljati protiv Moj-

sija i govoriti: "Što ćemo piti?" Kada Mojsije zavapi Gospodinu, on mu pokaza drvo, koje kada metnu u vodu, voda postane slatka (2 Mojs.15,23-25).

To je eto krasna slika onoga, što je čovjekov Spasitelj, Isus Krist, učinio sa boli. Čovječanstvo je uslijed grijeha zašlo u pustinju. U toj pustinji gorka bol je njegov stalni pratilac. Ali od kada je čovjekov Otkupitelj uzeo drvo križa, bol je pretvorena u lijek. Ostaje beskorisna i štetna samo bol, koja nije u dodiru s križem. Plač nema da bude već disonanca u svemirskome redu. Plačem čovjek ima da ispravlja nered, koji je prouzrokovao grijeh.

Tako eto, od zakona kazne, bol postaje najdragocjeniji lijek, lijek na sami korijen i izvor svih čovjekovih bolesti, lijek protiv grijeha, u koliko nas bol ima da odvraća od njega i da ispaštava njegove zle posljedice. Zakon bismo mogli ovako formulirati: "Svako je tijelo sagrijšilo, zato svako tijelo ima trpjeti; i što je ono više sagriješilo, to više ima da trpi"...Tko bi se od nas usudio predstaviti, da je bez mane? Tko bi se, dosljedno, usudio okrenuti Bogu, te mu reći: "Ti me, Gospodine, nepravedno udaraš. Ja ne zaslužujem da se sa mnom tako postupa?""I rečemo li, da smo bez grijeha, kaže sv. Ivan, sami sebe varamo i istine nema u nama"(1 Iv.1,8). (Cagnac, nav. dj.,70).

SA BOLI SE ISPAŠTAVAJU TUDJI GRIJESI

Ako nam se čini ponekada, da postoji nerazmjer između lične krivice i teži ne boli, to je zato, što bol ima i- karakter takodjer obzirom na druge. Č

spaštavajući

Čovjek je društveno biće. Kao takav on snosi odgovornost zazlo drugih. Zato ima da to zlo i ispaštava.

Kao član jedne nacije, čovjek ima da ispašta javna zlodjela, koja se u njoj počinjaju.

Kao član Crkve ili udo Otajstvenoga Tijela Kristova, ima da po primjeru sv. Pavla na svome tijelu nadopunja patnje Kristove, u smislu da se otkupiteljske blagodati tih patnja priliju na one, koji su bez tih blagodati (Isp. Kol.1,24). I što je netko nevinije, te, dosljedno, manje ima da ispaštava za lične krivice postaje prikladnije sredstvo u rukama najumnijeg Majstora za usavršenje i porast cijeloga Otajstvenoga Tijela, cijele ljudske zajednice preporodjene vodom i Duhom Svetim. Opće je poznata riječ istoga Duha Svetoga: "Koga Gospodin ljubi, onoga i kara"(Hid.12,6).

Odvažimo se, da stupimo na prag jednoga strašnoga ali i veličanstvenoga misterija! Kada Gospodin Bog u poplavama opačina hoće da popravi strašne stonature, koje nastanu, gledajte što on učini: On znade segnuti za najnevinijim dušama i u njih znade preliti more boli, da tako one svojim patnjama prevagnu i ispaštaju tudje opačine. One svojim suzama imaju da isperu tudje gnjusobe.

Onaj čovjek, koji nikada ne otvara usta na molitvu...,koji Bogu nikada ne daje čast te vrsti..., koji ga žalosti..., koji se nabacuje na njega pogrdama... Znadete li, zašto još živi i zašto

nije slomljen. To je zato,što ga okružuju djeca, koja se mole..., žena, koja plače, bića prepuna nježne ljubavi, koja stavljajući na jednu stranu tezulje svoje boli, svoje zasluge, svoje kreposti, svoju nevinost, ovima prevagnu zločine, koje on stavlja na drugu stranu iste tezulje.

I ako žive narodi, ako te goleme kovačnice zla nisu srozane pod teretom zločina, to je zato, kaže duboki kršćanski mislilac francuz Bougaud, što u njihovoj sredini ima dragocjenih isp aštanja; što se nalaze osobe, koje iz ljubavi trpe i žrtvuju se. I nagomilaju li se povremeno u žilama pojedinih naroda svakojake uvrede i zločinstva, u isto vreijeme znadu se nagomilavati i nesreće; ako se padne u ponor i sretno se iz njega izidje, tražite i naći ćete, da su se našle neke velike duše, koje su se dragovoljno žrtvovale; da je tu bilo nezasluženih patnja podnesenih velikodušno, sveto, na jedan uzvišen način; da je tu bilo nekoliko kapi čiste krvi, koje je istješitila ljubav, da ispere poplavu gnjusoba. (E.Bougaud - O. Principe, il cristianesimo,I,izd.Marietti 1926,486 sl.).

U ovom svijetlu donekle nam se rasvjetljuje jedan strašni misterij.

U ovom svijetlu počinjem da shvaćam, zašto u vrijeme poraata divljaštva i klanja, dječica, nevina djećica, uzalud traže sise svojih matera... Ištu hljeba, a nema, tko bi im ga razlomio... (isp. Tuž.4,4).

Počihjem shvaćati, zašto su toliki pravednici kao okljaštrena stabla uslijed kušnje za kušnjom, nesreće za nesrećom...

Zašto usred ratnog divljanja, crkva sa vjernicima okupljenim na molitvu, u jedan hip postaje gomila ruševina i kup mesa i krvi...

Ah, ne pitajmo zašto, nego ponavljajmo sa plačnim prorokom: "Misericordiae Domini, quia non sumus consumpti! - Milosrdje Gospodnje, što nismo zatrti!" (Tuž.3,22)

Toliki nemoral, tolike nepravde, tolika korupcija, tako strašne hule, toliki grijesi, koji su vapili u nebo prije rata! -"Misericordiae Domini, quia non sumus consumpti! - Milosrdje Gospodnje, što nismo zatrti!"

Tolika nasilja, tolike otimačine, tolika razbojstva, tolika prolivena krv za vrijeme rata!... "Misericordiae Domini, quia non sumus consumpti! - Milosrdje Gospodnje, što nismo zatrti!"

Tolike sramotne hule, kojima se nastavilo poslije rata, tolika obeščašćenja blagdana, toliki vjerski nehaj, tako izazovna mržnja na Boga, prezir naravnih i kršćanskih zakona, oholo izvrgavanje ruglu naših najvećih svetinja... "Misericordia Domini, quia non sumus consumpti! - Milosrdje Gospodnje, što nismo zatrti!"

Hvala Ti, Gospodine, što primaš boli patnje nevinih za naše grijehe i zlodjela! Hvala Ti za one skrovite suze i krv, što ih Tvoja ljubav tiješti iz nevinih za nas, njihovu braću!.. Što suzama i bolima poravnavaš strašne stonature, koje vape osvetu u nebo..., traže intervenciju Tvoje pravednosti!... Hvala Ti, što si dao vrijednost suzama, koje su rezultat naše bijede, dokaz naše

nemoći!... Hvala Ti na proklamciji blaženstva: "Blaženi, koji plaču!"

BOL POTSKREKAC ZA VIŠIM VREDNOTAMA I VJESNIK UTJEHE

Blagodat suza nije iscrpljena samim ispaštavajućim karakterom ni obzirom na istu zajednicu. Bol je jedan budni stražar, koji stoji na straži onih VIŠIH VREDNOTA u nama. Kod suze dade se nazreti i utjeha, koju je božanski Spasitelj obećao onima, koji plaču.

Ako je za tjelesni organizam bol, kolikogod je neugodna, opet jedna blagodat s vidom da je ona jedna opomena, da smo oboljeli i da se moramo liječiti, kako bi se taj blagotvorni njezin karakter inao nijekati s vidom naduhovni žitov i na blaženu nadu vječnoga života, koja nam je obećana?

Predstavite dijete, koje mirno spava u kolijevci, pa najednom plane požar, sve unaokolo zahvati i za koji čas učinit će svojom žrtvom dijete, koje spava. Ali majka kroz oganj leti prema kolijevci, pograbi čvrsto dijete i kroz ognjeni obruč iznosi ga vani. Dijete se probudi i nemilo plače, vrišti. Ali majka ga svojim rukama još čvršće uz svoje grudi pritište...

Recite, hoćemo li nazvati ovu majku nemilosrdnom, što je činila rasplakati dijete?

Ili, gledajte onu jednu drugu majku, koja pridržava čvrsto dijete, dok liječnik na njemu obavlja operaciju, o kojoj ovisi djetetov život... Dok gledate i slušate, kako se pri tome dijete previja i kriči uslijed boli, koga vi više žalite?

Majku ili dijete?

Ne sumnjam, da majku.

Ove slučajeve, iz kojih odsjeva sama plemenitost i ljubav, primijenite na Gospodina Boga i na njegovo postupanje s nama, pa ne ćete u bolima vidjeti sami mrak. Počet ćete zapažati i svjetlost.

"Svijet vidi samo prašinu, koja se u oblacima diže sa tako velikih ruševina. Ali duša, koja je pogodjena, zapaža drugo; počinje se izlijevati u nju nepoznata svjetlost. Njezinim prosvijetljenim očima stvara se nebo, koje joj se pruža u zamjenu i naknadu za ovu zemlju." (Bougaud, nav. dj.,477).

"Bože moj", govorila je jedna engleska kraljica, "zahvaljujem ti, što si mi oduzeo tri kraljevstva! To se dogodilo, da postanem bolja". I Bossuet, govoreći o njoj, kaže:

"Ona je zahvaljivala Bogu...
Na čemu?

Možda što ju je učinio kraljicom?

Ne, gospodo, nego što ju je učinio nesretnom kraljicom!"

Bila je bol, koja je glasovitome francuskome pjesniku François Coppé-u (+1908) donijela svijetlo vjere, i posljednjih njegovih trinaest mjeseci života bila mu je sredstvo čišćenja. Ležeći na

smrtnoj postelji, trpio je neizrecive muke, ali ih nije proklinjao, već se molio šapćući: "Je veux une longue agnonie"... I za čas je zašutio, da zatim objasni: "Car je crois en Dieu et à l'immortalité de l'âme".- "Dugo umiranje, teško trpljenje želim, jer vjerujem u Boga i u neumrlost duše".

Tako su eto spasonosni pohodi boli!

Tko će radi njih nijekati Božju providnost?

Filozof G.M.Guyau (+1888) izrekao je blafemnu riječ: "Kako bih briznuo u plač, kada bih bio Bog!"

Nije li Otkupitelj ljudi, Krist, plakao nad Lazarovim grobom? (Iv.11,35).

Nije li kroz plač navijestio propast Jeruzalema, pod njime nesreće i propast, što će doći na svijet, Nije li sve to oplakao osjećajem i riječima, u kojima se zrcali najdublja bol jednoga Srca, koje čovjeka i čovječanstvo ljubi neizmejrno? (Isp. Lk.19, 41-44; Mt.23,37).

"Ponekada, kaže Bougaud, udarci bivaju češći. Bog čini, da nad našom glavom grmi slično mukloj tutnjavi groma. Ali osobito tada, tko da dočara svu nježnu Božju ljubav? Majka, koja vlastito dijete podvrgava liječnikovu nožu, pa tetoši dijete; obasipa ga poljupcima prije operacije, za vrijeme operacije i iza nje, blijeda je slika onoga, što se dašava u dušama. Kada je mač proboden do dna, često se izlije tolika svjetlost, i na dnu skrajne bole nadje se radost čista i do onog časa tako nepoznate naravi, da duša, koja je i najudaljenija od Boga, prepoznaje njegovu ruku i obraća se, da je poljubi". (Nav. dj. 478).

Nisu li se ratnih godina mogli zapaziti, kako kleče na koljenima oni, koji se nisu nikada ranije vidjevali, gdje sagiblju koljeno?

Tko ih je to naučio? Tko ih je na to potaknuo?

Bol, nesreća, naglo osiromašenje...

Na početku iznio sam vam prizore bespomoćne šutnje pred misterijem boli. Iznio sam vam, kako Jobovi prijatelji stoje nijemi pred besprimjernim nesrećama, koje su ga pogodile po jednome planu, koji je izmislio sam sotona sa najzlobnijim savjetnicima, reći ću: sa članovima svoga kabineta. Sada moram priznati, kako sam ja ostajao nijem pred prizorima, na kojima je Božja Providnost izvršila strahoviti zahvat... Ali ne mislite već, da sam stajao nijem gledajući nesreću, bol!... Ne, gospodo! Stajao sam nijem gledajući radost, kojom su otsjevali oni, kojima je zemaljska sreća razmrvljena u prah. Drhtao sam od uzbudjenja čitajući pismo jednoga plemenitog i opće obljubljenog mladića, kojega sam pokušao tješiti prije amputacije noge, a on mi nakon izvršene operacije piše, da je tu čašu kušnje od Božje Providnosti ispio, kao što se ispije čaša zasladjene vode!...

Stajao sam ne jedanput nijem slušajući zahvaljivanje Bogu i opet sa strane jednoga drugoga čovjeka, kojemu je isto tako amputirana

DUBROVNIK

noga, a u davnju hvalospjeva, kao u kakvom uzvišenom koncertu, pri družila se i njegova sušičava žena!...

Nisam mogao izdržati...?

Što?

Bol?

Ne, nego ovih i nebrojenih drugih nisam mogao izdržati veselje, vedrinu... Nisam mogao izdržati taj kontrast izmeju nesreće i njihove radosti... Nisam mogao izdržati, a da ne plačem ja, kada već nisam mogao vidjeti, gdje plaču ove žrtve svakojakih kušnja... Tada sam upoznao, kako su daleko od stvarnosti oni, koji bi htjeli medju legende baciti riječ, koju je sv. Pavao pisao Kološanima, dok je sjedio zatočen u rimskoj tamnici:

"I sada se radujem u patnjama za vas, i dopunjam na svome tijelu nedostatak Kristovih muka za tijelo njegovo, koje je Crkva"(1, 24). Upoznao sam, da uzvišena pjesma "Bratu Suncu", koju je Sv. Frano pjevao, dok je proživljavao svu krutost Golgote, upoznao sam da ona nije plod pjesničke fikcije antora "Fioretti"-a, nego da je ta pjesma istinski izliv Franjine žarke, serafske duše.

Upoznao sam, da riječ sv. Tereze Velike: "Ili trpjeti ili umrijeti" nije izrečena u jednome buncanju, nego nakon zrelog, zdravog i dubokog razmišljanja nad riječima Evandjelja: "Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti!"

Ja sam vam na početku predstavio čovjeka izbačena iz vrta svih raskoši, kako se zaplakanih očiju ogleda za onim sretnim drvom života, kojim je imao obnavljati svoje silo i živjeti vječno. Ali od kada je Sin Božji u našem smrtnomo obličju oglasio sa Gore Palestine: "Blaženi, koji plaču!" i od kada je, zasadivši križ na Golgoti, ukazao blagodat suza, ja vidim drugi prizor... Ja gledam, zaplakane prognanike, unesrećenu Evinu djucu, gledam ih, kako brišu suze, cakle im se oči od radosti gledajući zasadjeno to novo Drvo, pozdravljaju ga već iz daleka i kliču mu u blaženome zanesenju:

"Križu sveti, stablo svako zavidi ti čarni sjaj,
S takvim lišćem, cvijetom, plodom nikoji ga nema gaj" (iz Liturg. Vel. Petka, "Usta moja").

Ti zaplakani prognanici drvetom Kristova križa nalaze zasladjene svoje suze i boli. Nalaze se utješeni, jer znadu, da nam,kako piše sv. Pavao, "naša sadašnja i časovita nevolja donosi izobilnu vječnu slavu, koja sve nadvisuje"(2 Kor.4,17).

Oni vjeruju u utjehu, koju Krist obeća zaplakanima i već je kušaju, prenoseći se mislima i srcem u onaj veličanstveni Božji Grad, koji je tako snažnim crtama orisao prognanik sa Patmosa, Sv. Ivan; prenose se u nebeski grad Jeruzalem, u kuću očinsku, gdje čuju glas: "Otrt će Bog svaku suzu sa očiju njihovih, i smrti ne će biti više, ni tuge, ni vike, ni boli ne će biti više, jer prvo prodje"(Otkr.21,4).

Zato, dok motre, kako im se tijelo raspada, nalaze se obasjani zrakama uskrsnuća, kojima je i usred golgotske tame obasjan Kristov križ, Gledajući taj križ, na kome se vidi, kako izbijaju mladi pupoljci, govore sa neslomivim divom, sa apostolom: "Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj?"(1 Kor.15,55).

KRISTOVO BLAŽENSTVO ZADNJILIJEK BOLI ALI NE APOTEOZA BOLI

Nakon ovoga, što sam rekao o bolima u svijetlu Evandjelja, netko bi magoa prebaciti, kao što se uistinu i prebacuje, da je kršćanstvo apoteoza, obožavanje boli. Medjutim, tko iole pozna Evandjelje i dobrotvorni rad katoličke Crkve na suzbijanju boli, patnja, svakojakih nesreća, nikome ne može doći na pamet, da izdje vani s takvom besmislicom. Neka gospoda ne kleveću Evandjelje i kršćanstvo kao da bi to bila jedna religija boli! Kršćanstvo evandjeoskom mudrošću daje lijek bolima onda, kada je zatajao svaki lijek, koji se može dobiti u zemaljskim farmacijama. Evandjelje pruža utjehu ondje, gdje ne pomaže nijedna riječ utjehe. Evandjelje, kršćanska vjera, daju najviši smisao životu onda, kada po sudu liječnika svih struka i profesija čovjekov život nema već smisla.

Neka je zato blagoslovena božanska mudrost, koju nam je naš Otkupitelj otkrio svojim blaženstvom, koje je formulirao riječima: "Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti!"

Karlo Baudelaire (+1867), taj nekoć "sotonski čovjek", kojemu, po riječima jednoga pisca (Barbey-a D'Aurevilly-a) nakon objelodanjenog djela ilibolje: nakon skandala izazvana s publiciranjem knjige "Le fleurs du mal" - "Cvijeće zla", nije preostajalo drugo "nego revolver ili podno križa", Baudelaire je izabrao pdono križa i nakon toga mogao je da napiše: "Blagosloven da si, o moj Bože, koji nam pružaš patnju kao bož. lijek našim prljavštinama".

I, kako reče njemačka književnica Marija von Ebner Eschenbach, "bol je veliki učitelj ljudi. Pod njegovim dahom razvijaju se (velike) duše". (Der Schmerz ist der grosse Lehrer der Menschen. Unter seinem Hauche entfalten sich die Seelen".)

To je isto na drugi način izrazio jedan drugi njemački pjesnik, imenom Fridrih Ruckert (+1866) stihovima:

"Dass sie die Perle trägt, das macht die Muschel krank;
Dem Himmel sag für Schmerz, der dich veredelt, Dank".
(Bausteine)

"Što školjka biser nosi, to joj daje bol;
A ti Bogu hvala reci, što te s boli čini boljim".

Sav svjetski napredak ne će nikad iscrpsti mudrost i blagodat, koja se krije u Krisuovu križu i blaženstvu obećano onima, koji plaču. Svaka epoha pa i naša morat će potpisati ono, što je izjavio već spomenuti obraćenik Baudelaire za svoju epohu: "Prava civilizacija nije u gasu, u pari i u plesačkim stolovima. Ona je u smanjivanju tragova istočnoga grijeha". (Il mio cuore a nudo. U Enciclopedia apologetica, prev. sa franc., T. Gragone, 4 izd., Cuneo (Alba) 1955, 845).

Zato, dok osvitom atomskoga doba vjerujemo u bolje i sretnije dane, mi još više vjerujemo u ispaštavajuću noć i blagodat suza. Mi vjerujemo u blaženstvo, koje je odredjeno trećim članom Ustava Kristova kraljevstva. Vjerujemo u Kristovu riječ:

"Blaženi, koji plaču, jer će se utješiti!"

4. - BLAŽENI KOJI GLADUJU I ŽEDJAJU PRAVDE JER ĆE SE NASITITI

NARAV GLADA KRISTOVIH SUVREMENIKA
I ČETVRTO KRISTOVO BLAŽENSTVO

Predragi u Kristu!
Krist je na Gori blaženstava bio okružen jednom gladnom masom svijeta.

Čega je bila gladna ona masa, koja ga okruživala, i svijet, koji se trošio u svakovrsnim akcijama?

Glavni pokretač života, kakav se odvijao u vriejem, kada je prolazio zemljom Bog u našemu smrtnome obličju, bio je glad za kruhom i užitcima.

Onamo u carskome Rimu vidite sirotinju, kako svakoga jutra pred vratima mogućnika pruža jednu ruku, a u drugoj drži košaru. Znalo se, što traži. U košaru bi rob prezirno sasuo ostatke večernje gozbe, a u ruku bi im utisnuo po koji novčić. Car Agust, kao sveopći patron, davao je svemu narodu tako zvane sportule, zabavljao ga igrama. Ako je tome mogao udovoljiti, car je mislio, da ima pravo na naziv boga, jer što bi konačno bilo koji bog mogao pružiti poželjnije od kruha i tjelesnih užitaka?

Za nečim uzvišenijim nije općenito govoreći težio ni isti židovski narod, to "mezimče" "Boga nad bogovima" (5 Mojs.10,17), ogradjen od drugih naroda, zaštićen, čuvan kao zjenica oka (5 Mojs. 32,10). Taj narod iščekivaše Mesiju moćnijeg od rimskoga cara. Sanjao je o "Mesiji zemaljskome, oboružanom kralju, drugom Davidu, koji će poraziti neprijatelje, koji će proliti pravu krv..., i svi će mu narodi nositi danak, ne danak ljubavi i poštovanja, nego teškoga zlata i cijenjenoga srebra... Polja će Izraelova", maštali su oni, "biti rodnija od drugih, i pašnjaci bujniji, i stada će se množiti bez konca, a pšenica će se i ječam žeti dva puta godišnje, i klasovi će biti punijeg zrna nego u prošlosti, a dva će se čovjeka sagibati pod težinom jednoga grozda, pa ne će biti dosta mješina, da prime novo vino, niti uljanica, da se spremi sve ulje, a med će se nalaziti u dupljinama drveća i u živici kraj puta, i grane će se drveta lomiti pod težinom plodova, a plodovi će biti sočni i slatki kao nikada prije" (Papini, Povijest Kristova,62).

To je eto narav glada, koji je mučio koliko poganski svijet, toliko isti izabrani narod, kojega je Bog, Sveti nad svetima, ljubomorno odgajao samo za sebe.

U Kristu naslućuju obećanog Mesiju. I dao je, mislili su, znak, da je on upravo onakav, kakvog su oni iščekivali, jer je na svakome koraku suzbijao bijedu, povraćao radost.

Ali Krist u proklamaciji ustava novoga kraljevstva obara ovakvu njihovu iluziju. On, najdublji poznavalac ljudskoga srca, u-

poznaje potrebu probuditi u čovjeku jedan daleko dublji glad od onoga tjelesnoga za kruhom; osjeća potrebu čovjekova glada za pravednošću, bez koje se ne može sa sigurnošću nasititi ni istog zemaljskog kruha. Zato svijetu svoga vremena i svih epoha oglašuje novo, do tada nečuveno blaženstvo:

"Blaženi, koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi".

PRAVEDNOST KOJU TRAŽI ISUS Na oglašenje ovakovoga jednoga blaženstva mogli biste primjetiti: Pa nije li upravo to, što traži naš svijet danas i za čim najneodoljivije čezne?

Ne viče li se svagdje na sva usta: "Pravda, Pravda?"

Nije li iskreno ili cinički, stvarno ili namješteno "PRAVDA" postala "leitmotiv", smjernica našega svijeta?

Pred mojim se očima nižu prizori onih, čiji je život pregažen zauvijek. Gledam te žrtve, koje traže pravdu, a slušam, kako na sva usta govore o pravdi i oni, koji ih uvališe u nesreću. Od malih, sitnih, uskih nedjusobnih trvenja i čarkanja do velikih medjunarodnih pregovaranja vodjenih iskrenim ili licemjerskim duhom, svagdje se čini apel na pravdu, pa bili ti tabori sasvim oprečnih nazora i stavova,

Je li Krist nazvao blaženima gladne ovakve jedne "pravde"?

Priznat ćete ovo: Da je Krist donio svijetu takvu jednu pravdu, svijet uopće ne bi znao, što mu je Krist donio, jer se ovakva jedna pravda pomiješala s pojmom nepravde.

Krist, koji dodje obnoviti svijet, došao je položiti i nove temelje pravdi, na kojima ima ona počivati, i s njome poredak u svijetu. Krist pod pravdom misli na pravednost, koja preobražava duše, tako da se ima ispravan odnos prema Bogu i ljudima. Taj odnos isključuje svaku licemjernost, himbenost, prevaru, jer se ne radi o nekoj namještenosti i izgravanju, nego se radi o životu sagradjenom na načelima pravdnosti.

Židovski zakonik bio je sastavljen od stotinu pisanih zapovijedi i od tisuća nepisanih, koje su izmislili književnici i farizeji. Sve je do u tančine bilo kodificirano, determinirano. Za svaku i najmanju ozledu zakona bila je predvidjena sankcija, reparacija. Kao uzor opsluživanja takovoga jednoga zakonika, slovili su pred narodom književnici i fariziji. Sudeći prema izgledu, da li se uopće mogao poželjeti jedan savršeniji zakonik i jedan savršeniji primjer obdržavanja odnosnih propisa? A ipak je Spasitelj rekko: "Ako pravednost vaša ne bude savršenija nego književnika i farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko"(Mt.5,20).

Za kojom, dakle, pravednošću hoće Krist da probudi u čovjeku glad?

Kristovim dolaskom na svijet nadošao je čas, koji proreče Bog na usta proroka Ezekijela, kada kaza: "Dat ću im drugo srce i nov duh metnut ću u nutrinu njihovu" (Ezek.11,19). Tko hoće da postane gradjanin novoga kraljevstva, mora svim silama nastojati da dobi-

je to novo srce, što je isto što i postati svet. To će postići, ako za pravilo života uzme volju Božju izraženu u 10 zapovijedi, zapovijedima naravi i ostalim propisima.

To je eto narav pravednosti, za kojom imaju produpsti glad i žeđju oni, koji hoće da postanu Kristovi sljedbenici. Kraljevstvo, koje on dodje utemeljiti, traži gradjane s novim srcem. Materijalni i poživinčeni čovjek ima promijeniti svojim težnjama gravitaciono polje. Ima da začezne zaduhovnim vrednotama, da ovima dade prvenstvo nad materijom i materijalnim dobrima, pa da živinstvo bude potisnuto čovještvom, koje se hrani božanskom hranom.

KRISTOVA PRAVDA SITI DUŠU

Jedino ovom hranom, božanskom hranom, čovjek može utažiti svoj glad, onaj najdublji glad svoga srca. Umnožile se zalihe kruha ne znam koliko. ove nikada ne će biti dovoljne za utaženje onoga najdubljega glada u čovjeku, jer se Vječno ne hrani raspadljivim i Neizmjerno se ne dostiže ograničenim. Zato božanski Spasitelj kaza ženi Samaritanki, od koje zatraži malo vode iz bunara: "Svaki koji pije od ove vode, opet će ožedjneti. A koji pije od vode, koju ću mu ja dati, bit će u njemu izvor vode, što teče u život vječni"(Iv.4, 13 sl.).

Čovjeku, koji teži, da se nasiti samo materijalnog kruha, ostaje i dalje gladno njegovo veliko srce, pače to gladnije, što je pohlepa više uspaljena, jer kako Dante u spjevu Čistilišta pjeva:

"...avarizia spense a ciascun bene
lo nostro amore".
"Lakomost gasi našu ljubav k svakome dobru";

a u spjevu Pakla isti pjesnik uslijed raspaljene pohlepe riše pakao srca stihovima:

"...ha natura si malvagia e ria,
che mai non empie la bramosa voglia
e dopo il pasto ha più fame che pria"(I,97)

"Nagon joj tako zli i kruti,
Da pohlepe ne siti nikad.,
Dal po jelu više glada ćuti".

Onima pak, koji gladuju i žedjaju za božanskom pravdom duša će biti kao dobro natopljen vrt. Hranit će se, kako pjeva Psalmist, na izobilju kuće Gospodnje; napajat će se na rijeci sladosti njegovih (Ps.35,9).

ODRAZ PRAVDE U SRCU NA PRAVDU U SVIJETU

Glad za pravdom, koji propovijeda Krist, ne donosi samo lično blaženstvo, nego se sva blagodat toga osjeća i izvana, u društvu. Gladom, požudom za zemaljskim kruhom i blagom nitko se još nije zasitio, pače svijet je osiromašen i unesrećen, jer kako kaže Aristotel u svojoj "Politici": "Narav ove strasti ne pozna granica, i najveći dio ljudi ne žive za druge, ako ne da je zadovolji". Naprotiv, o blagodati života po volji Božjoj, Sv. Agustin ovako se izražava: "Što je u jednome čovjeku više ljubavi Božje, to manju silu vrši nad njim nepravednost".(Na Ps. 118,27,6). A

glasoviti govornik Lacordaire, ističući odraz pravde u srcu na ljud
sko društvo, kaže: "U jeziku kršćana ljubav prema bližnjemu znači
isto što i pravda, a pravda isto što i ljubav prema bližnjemu"

Sve ovo slijedi iz same naravi pravde, za kojom božanski Spasi
telj hoće da u ljudima izazove glad. Ta pravda se, naime, sastoji,
kao što sam već rekao, u usvajanju volje Božje za pravilo života.
A volja je Božja izražena u Dekalogu - Deset zapovijedi Božjih.

Volja je Božja, da se dade caru carevo, a Bogu Božje (Mt.22,21);

Volja je Božja, da njega ljubimo nada sve, a bližnjega kao same
sebe (Mt.22,37-39);

volja je Božja, da se medjusobni odnos kod ljudi ravna prema
dvjema zapovijeddima naravi, koje glase:"Nć čini bližnjemu, što ne
bi želio, da drugi tebi učini; čini bližnjemu, što bi želio, da on
tebi učini".

Obatalite ovu pravdu, koju Bog zahtijeva, pa što ste učinili?

Oduzeli ste čovječanstvu temelj, na kome počiva. Sve biste po-
vukli u propast: pojedince, narode, države. Ali ako ljudi slušaju
glas Božji sa Sinaja i prihvate Kristova blaženstva, svijet počiva
u miru.

BLAGODAT KRISTOVE PRAVDE ZA JEDAN NAROD

Život po pravdi, koju Krist propovije-
da od najveće je
važnosti za jedan narod. Danas, mada u posjedu naj-
veće izvanjske sile, narodi dobro osjećaju, kako su im temelji laba
vi. Uzaludni su svi ugovori i nacrti, ako oni ne zadiru u čovjekov
vu savjest. Ostat će samo na papiru, da samo malo povjetarca to sve
raspršl rastepe.

Pitanje uredjenja društva, religiozno je pitanje. Spas društva
leži u silasku kraljevstva Božjega u ljudska srca. Jedino će tako u
ljudima biti budan osjećaj dužnosti. Svi će ispunjati družnost, ne
radi onih, koji ih kontroliraju, nego radi Boga, koji motri iste
njihove skrovite misli i nakane.

Čovjek, koji se na vlada po volji Božjoj, vladat će se po nago-
nu svojih instinkta.

"Znači, kada se nadje na dohvatu sreće, on će se pokoravati za-
konu lične koristi svakog puta, kada se bude mogao nje dokopati i
u svim oblicima, u kojima može da je posjeduje. Njegove su želje
mjera njegovih prava. Ono što im stoji na putu, jedno je zlo. Sma-
tra, da njega krade svaka društvena organiziacija, koja stavlja iz-
van djelokruga njegove prohtjeve, i da je na svome onda, kada mu
je uspjelo to nadoknaditi.

Hoće da uživa i da što prije dodje do užitaka. Sutra ga više nema.
Sva su mu sredstva dobra, koja su uspješna i brza, jer vrijeme,
koje se izgubi, da se dodje do sreće, izgubljeno je za samu sreću.

I takav čovjek smatrat će svojim pravom, da protiv svih brani
svoje životne naslade; da neovisnost jednoga zabludjela srca pred-
postavi obitelji i njezinu strogu i uzvišenu služenje; da se otrese
tereta očinstva, pa bilo to i na štetu budućnosti ljudske rase"

(Cagnac, nav. dj.,88 sl.).

Pronadjite način, kako će društvo u svojim članovima sačuvati osjećaj dužnosti, ako su ovi izgubili osjećaj pravde Kristove.

Zar pravdu, koja se temelji na volji Božjoj, može zamijeniti sila?

Ali sila čovjeka revoltira i na ugnjetavača škripi zubima, tražeći čas, kada će se moći osvetiti.

Zar pravdu može da zamijeni nagrada?

Ali čovjek bez osjećaja pravde, nagradu će nastojati dobiti i prevarom i činom, koji se obraća na štetu onoga istoga, koji mu daje nagradu. Zar je pravdu kadra zamijeniti kontrola?

Ali pod ovu potpadaju samo izvanjski čovjekovi čini, a ona ne dosiže čovjekove zamršene nutrine, kovačnice tih čina. K tome, kontroleri moraju imati nadkontrolore, ovi opet svoje nadziratelje, dok se ne svrši na tome, da jedna te ista osoba bude sebi kontrolor, odgovrna samoj sebi.

Gomilanje kontrolora imalo bi za učinak, te bi jedno društvo bez osjećaja, Božje pravde postalo jedno zamršeno klupko i ništa drugo.

KRISTOVA PRAVDA I MEDJUSOBNA PRAVDA. Osim pravde, koja ima u vidu gradjane jedne države, postoji i m e d j u n a r o d n a p r a v d a, koja regulira odnose medju narodima.

"Dekalog nije dan samo za pojedince. On važi za cijeli rod ljudski. Svim rasama i svim jezicima saopćuje on vječnu zapovijed. On i narodima i njihovim vladarima govori:"Non occides! - N e u b i j! Ne smijete činiti od ljudskih života sredstva svoga bijesa i svojih ambicija. Ne smijete podizati nepravednih ratova!... Ne smijete krasti ni kraljevstava ni pokrajina. Što nije dopušteno pojedincu, još manje je dozvoljeno jednome narodu ili jenome vladaru. Nepravde nisu oproštene uspjehom. Narodima nije zakon uspjeh, nego pravda".(Cagnac, nav. dj.,92 sl.)

Kada narodi zanemare, zapostave ili prezru pravdu, koja Božjom voljom ima da vlada, kazna će doći prije ili kasnije. Države nisu vječne. One su sretne ili nesretne već ovdje, u vremenu. Bog je već ovdje osvetnik pravde na narodima, koji ga prezru i odbace. To nam potvrdjuje povijest. Svježa nam je potvrda tome posljednji ratni ciklon, koji je neke države okljaštrio, raskomadao ili jednostavno izbrisao sa lica zemlje.

Podiže se novi svijet. Jedva se počeo graditi, a strepi se pred ruševinama.

Zašto?

Jer se gradi kolos sličan onome, koji je, kako čitamo u sv. Pismu, u snu gledao kralj Nabukodonozor: veliko truplo na labavim nogama, koji bi srušen i u prah satrven (Dan.2,32-35).

PRIBAVLJANJE PRAVDE U SRCU Kako vidite, osnova svega i svake solidne gradnje ostaje pravda, koju je Krist donio. Ali ta pravda mora biti usvojena. Blažebstvom nije nazvao pravdu kao takvu, nego g l a d i ž e d j u za njom. Znači konkretno i jednostavno: moramo očistiti srce putem sv. ispovijedi od svake nepravde i za pravilo života uzesti volju Božju, koja je izražena u zakonima kao i u zapovijedima i narebama naših zakonitih poglavara. To će značiti silazak kraljevstva Božjega u naša srca, a odatle u našu okolinu u svijet. To znači ostvarenje one tako žarke Kristove molitve i naše molitve:

"A d v e n i a t r e g n u m t u u m! - Dodji kraljevstvo tvoje!"

Ne snivajmo slatke sne i ne čekajmo,da nam kraljevstvo Božje dodje kao neki aerolit, koji padne s neba! Božanski Spasitelj htjede nas očuvati od jedne takve iluzije naglasivši odmah na početku svoga javnoga djelovanja, kada je ugradivao prve kamene u temelje: "Kraljevstvo je Božje MEDJU VAMA"(Lk.17,21), u vama.

Otvorimo, dakle, svoja srca na njegovu tako žarku, blizu dvijetisuć-godišnju molitvu: "Adveniat regnum tuum! - Dodji kraljevstvo tvoje!"

Kraljevstvo je Kristovo, kako sv. Crkva pjeva u predslovlju blag dana Krista Kralja, "kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti; kraljevstvo pravde, ljubavi i mira". Ne može, dakle, nikako da postoji u srcu, koje božanski Spasitelj označuje kao zlo srce; ono je nespojivo sa srcem, iz kojega, kako reče, izlaze "zle misli, ubojstvo, preljub, bludnost, kradja, lažno svjedočanstvo, hula na Boga"(Mt,15,19).

Zgražate se nad takvim jednim srcem?

Ne sumnjam, ako imate i samo iskru plemenitih osjećaja. Predajmo se, dakle, na ofenzivu molitve, vapaja milijuna djece, mladeži, zrelih ljudi kao i staraca, molitve, dirljiva vapaja: "Adveniat regnum tuum! - Dodji kraljevstvo tvoje!"

Vi ste,vjerujem, otvorili svoja srca Kristovu kraljevstvu, ali ste daleko još od toga, te biste mogli reći:"Ispunili smo svoju zadaću!" Ako ljubite dolazak Kristova kraljevstva, tada se ne ćete i ne smijete pomiriti sovakvim žalosnim prizorima, koji se mogu vidjeti u našim crkvama, s prizorima stvorenih začaranih krugova uvijek istih lica, pretežne starica. Kraljevstvo Kristovo nije osnovano u jednome začaranome krugu; kraljevstvo Kristovo ne počinje sa staračkom dobi. Kraljevstvo Kristovo je sveopće kraljevstvo obzirom na narodnost, rasu, dob i socijalni položaj. Pred ekspanzivnim pravom i moći toga kraljevstva imaju pasti sve ograde, ima se smatrati nevažećom i bespravnom svaka zabrana, imaju mu se otvoriti svaka vrata od obiteljskih ćelija, preko škola, ureda, do najviših mjesta, koja zauzimaju upravljači naroda. "Jer njemu valja kraljevati",kaže sv. Pavao, "dok ne podloži sve neprijatelje pod noge svoje"(1 Kor.15,25).

Ako ljubite, dakle, dolazak toga kraljevstva, imate se zalo-

žiti, da se polomi što više pečata i zavornica u srcima, koja su se ogradila protiv Krista.

Kraljevstvo se Kristovo nije iživilo ni nakon 20 stoljeća. Mi smo se iživjeli. Krist je,kaže sv. Pavao, uvijek isti: I jučer i danas i uvijek (Žd.13,8). Mi smo, koji proživljavamo prodeduru onoga "staroga čovjeka" sv. Pavla, čovjeka, koji se, kako reče, "raspada u željama prevarljivim" (Ef.4,22)

Na vama je, da se svim silama založite, te se zaustavi proces daljnejga raspadanja. Neka Krisvov Uskrs bude uskrs ne samih vas okupljenih ovdje, nego uskrs i onih, na koje smo uzalud čekali, da se pojave u crkvi! Njihova duša ne smije spavati smrtnim snom u času, kada se oglase vesela ckkvena zvona, u času kada u ovoj 1960. god. po 1927. put u povijesti kršćanstva najave svemu svijetu vijest staru, a uvijek novu, vijest: Krist je uskrsnuo zaista! Učinite djelo ljubavi, djelo kršćanskoga milosrdja i probudite iz smrtnoga sna, one, koji možda već godinama spavaju. Prenesite im glas sv. Pavla, koji nije izgubio sangu, da probudi i kršćanima 20. st. usred najvećeg šuma tehnike, glas:

"Ustani, koji spavaš i uskrsni od mrtvih i obasjat će te Krist!" (Efć 5,14).

Tada će Krist nasititi naše gladne duše, kao što je obećao u svome četvrtome blaženstvu. Nasitit će ih radošću i mirom, istinskom radošću iu istinskome miru.

To će biti radost, koja se osjeća, kada se dalo svakome ono, što mu pripada: prvo Bogu, a odmah iz toga ljudima.

To je radost, koja se kuša, kada se je stavilo sve na svoje mjesto: najprije ono bitno, a onda i sporedno.

Rad na stvaranju jednoga takvoga grada, jednoga takvoga svijeta, zanči stvarati obris onoga veličanstvenoga Božjeg grada, u kojem vlada sama pravednost. To je grad sličan onmme, koji je stari Tobija mogao vidjeti i slijepim očima, a o kome je prorokovao:

"Vrata Jeruzalema sazidat će se od safira i smaragda, a svi zidovi njegovi unaokolo od dragoga kamenja. Sve će se ceste njegove pokriti komenom bijelim i čistim, i po ulicama njegovim pjevat će se aleluja" (Tob. 13,21 sl.).

A d v e n i a t r e g n u m C h r i s t i! - Neka nam dodje kraljevstvo Kristovo!

"Maa r a n a t h a !" - "D o d j i, G o s p o d i n e I s u s e !"(Otkr.22,20).

5.- BLAŽENI MILOSRDNI JER ĆE MILOSRDJE POSTIĆI

MILOSRDNO SRCE USRED KAMENIH SRDACA

Draga braćo i sestre!
Krist, Spasitelj svijeta, u proklamaciji ustava svojega kraljevstva, proglasio je vrijednost stvari, koje su slovile bez vrijednosti, da bi se kroz ono slabo i ništetno očitovala božanska krepost i snaga kraljevstva, koje on dodje ustanoviti.

Siromasi, bolesni, defektni tipovi smatraju se balastom društva, koje bi najbolje bilo likvidirati. U carskome Rimu, u tome središtu luksuza, naslada i ratničke moći, filozofi, kao Seneka, milosrdje smatraju manom slabih: "miseratio est vitium pusillani".

Tako su učili učitelji. A njihovi učenici, jedna obijesna i podivljala masa, u amfiteatrima bi, po dovršenom dvoboju, palcem okrenutim prema zemlji, tražili, da pobjednici svoje rivale smaknu; nagradjivali su obijest i smatrali je vrlinom; slabima i pregaženima nijekali su pravo na život.

Židovi su unesrećene smatrali odbačenima od Boga i, dosljedno, smatrahu pravom, da ih i izbace iz svoga društva, kao što su učinili s onim slijepcem od rodjenja (Iv.9,34), kivni ne njega, nego na Krista, koji mu je iskazao milosrdje.

Ali čovjekova tvrdoća nije mogla ukrutiti Božjega milosrdja. Krist dodje odmetničku djecu pomiriti s Ocem, pa su ova morala imati i biljeg sličnosti s Ocem očitovanjem milosrdja. Zato, nasuprot oholom isprsavanju s auktoritetom, silom, tiranijom, on proglašuje zakon milosrdja i u nagradu za iskazano milosrdje obećava konačno milosrdje, doviknuvši onoj sredini kamenih srdaca i svijetu ukrućenom u nasilju:

"Blaženi milosrdni, jer će milosrdje postići!"

SVIJETU IMPONIRA PRAVDA VIŠE NEGO MILOSRDJE

Za oholo duhove Kristov zakon milosrdja ne predstavlja uopće neku silu, koja bi obećavala pridizanje čovjeka. Pače, u milosrdju gledaju nešto nedostojno za čovjeka, nešto što ga ponizuje. Pravda je, kažu, jedini sudac, koji stvari stavlja na svoje mjesto. Pravda čuva čovjekovo dostojanstvo, dok milosrdje ovo dostojanstvo obara. Milosrdje je, kažu, milostinja udijeljena prosjaku. Ono je znak ovisnosti nekoga o nekome; isto je što i prihvaćanje jednoga podredjenoga položaja. Pravda, naprotiv, ljude stavlja na isti niveau i dosudjuje svakome svoje.

"Narod ne traži milosrdja, on hoće pravdu!" Ovim povikom upade netko u riječ katoličkom propovjedniku milosrdja.

PRAVDA NE RJEŠAVA SVE Mi smo daleko od toga, da bismo oborili vrijednost pravde. Pravda je naravno zahtjev čovjekov, i Krist došavši u svojstvu pomiritelja i uspostavljača reda, ne htjede dirnuti u čovjekove naravne težnje. Pače, on je došao da čovjekovu narav usavrši, a to znači, da je učini i osjetljivijom u davanju pravde. Prakticiranjem pravde ljudi se uklapaju u njegov veliki otkupiteljski sistem sagradjen na principu: "Dajte caru, što je carevo, a Bogu božje"(Lk.22,21).

Uza sve to, boravak na ovoj zemlji, koja je i onako već dolina suza, bio bi odveć krut, kada bi bio reguliran samim načelom pravde. Ispitajte, koji sve viču za pravdom, pa ćete naći položajem i sudbinom posve nejednake. Naći ćete ljude, s jedne strane, site, imućne, zdrave, sigurne za svoj položaj,koji su u stanju takav jedan položaj braniti, koliko prizivom na pravdu, toliko sredstvima, koja smatraju pravedno stečenima; naći ćete, s druge strane, i one pregažene, na kojima su počinjene nepravde tako očite, da su u stanjup putem pravde zadobiti apsolutnu zadovljštinu i nadoknadu.

Ali, pitam vas, gdje je bezbroj drugih slučajeva, koje bi postupak po načelima pravde ostavio gladne, gole, bespomoćne? Morate, naime, znati, da pravda nejednakosti ne izravnava. Pravda ne vidi ništa nepravedno, da postoje bogati i siromasi, viši i niži, sretni i nesretni. Pravda utvrdjuje, da je to posve naravno.

Tko će onda te nejednakosti poravnati i ublažiti zaoštrenost?

U NEJEDNAKOSTI SUDBINE POSREDUJE MILOSRDJE Izmedju tako golemih razlika položaja u životu svijeta, gledate, kako nastupa milosrdje, da te razlike izravna. Ono bogataša sagiba k siromahu, a siromaha upravlja k bogatašu; ljude nejednake sudbine kao različite karike povezuje u jedan čvrsti lanac zdravoga poretka i društvenoga mira.

Francuski romansijer Anatole France (+1925) kazao je: "L'aumône avilit également celui qui la reçoit et celui qui la fait"(M.Bergeret à Paris). "Milostinja, kaže, ponizuje jednako onoga, koji je prima, kao i onoga, koji je dijeli". Bilo bi ispravno, da je kazao, da je djelo milosrdja sila, koja premostuje provalije i paralizira napetost medju polovima. Milosrdje obuzdava bijes siromaha i razbija ograde, kojima imućni znadu ograditi svoja bogatstva; ogorčenost pogodjenih zlom sudbinom zasladjuje požrtvovnim iskazom ljubavi sa strane onih, koji su u posjedu sreće.

Ne ću da zatvaram oči nad tolikim nepravdama, koje vladaju u svijetu. Ne ću da hinim, da bi samim izvršenjem pravde na svijetu mnogo toga bilo popravljeno. Ali uzmite, da se sav svijetski život temelji na golej pravdi. Društveni aparat funkcionirao bi, istina, ispravno, ali bi strahovito škripio, kao što škripi mašinerija bez kapi ulja. To škripanje bio bi plač i režanje zubi onih milijuna siromaha, za koje pravda nije našla kapi ulja milosrdja, nego je primijenila samo svoje suhoparne paragrafe. Nemojmo zatvarati oči ju! Bijedu sa svijeta ne može otkloniti pravda. "Ona [illegible] nedostaje da izliječi sve patnje. Kada je [illegible] udijelila svakome, što mu je dužna, ona ide dalje svojim putem, a da ne tare

glave, da li ono, što je bila dužna dati, pokriva stvarne potrebe onoga, kome je to namijenjeno; ne uznemiruje se, da li se iza fizičke patnje krije duševna rana, koja je uzrok odnosne patnje; ne muči je misao, da li osim tjelesnog glada treba utažiti neki drugi finiji, glad razuma ili srca" (Cagnac, Beatitudes,110)

PRAVDA I MILOSRDJE U EVANDJEOSKOJ SLICI

"Jedan čovjek silazio je iz Jeruzalema u Jeriho i pade medju razbojnike. Oni ga oplijeniše, izraniše, ostaviše ga napola mrtva i otidoše. Slučajno je istim putem silazio neki svećenik. On ga vidje i prodje. Isto tako dodje tamo neki levit, vidje ga i prodje" (Lk. 10,30-32).

Imate primjer, kako postupa pravda, kada se susrela sa čovjekovom bijedom. Svećenik, kojemu bijaše dužnost da poučava narod u zakonu i pravdi, i levit, njegova desna ruka, kao da ne nadjoše u Zakonu ništa, što bi ih vezivalo, da se zauzmu za onoga nesretnika na putu, pa su ga mimoišli. Smatrali su, da se mogu ponijeti tako bez ikakve ozlijede pravde, bez ikakve odgovornosti pred jednim sudištem svijeta. Tako eto postupa pravda, bez iako je kojigod paragraf nije zakvačio sa čovjekovom bijedom. Ona na upravljene žalbe i molbe, ispisane čestoput krvlju, stavi lakomsku, hladnu primjedbu: "Nenadležna"; ili onu drugu: "Nema kredita"; ili: "bez osnove, odbija se u cijelosti"...

Gledajte, gledajte one mase bijednika staroga doba, za koje pravda nije raspolagala nijednim od svojih kovrčastih paragrafa, da ih izvuče iz njihove bijede ili da im obezbijedi goli život. Gledajte mase bijednika našega doba širom svijeta, mase, koje nemaju što da traže na sudu. Sve te mase nisu čekale i ne čekaju, da prodje uz njih jedan sudac, nego čovjek sa najdubljim osjećajima čovještva; čovjek, koji će u njima raspoznati one više vrednote, kojima imaju biti na službu sva vremenita dobra bez obzira na njihovo pravedno sticanje i posjedovanje.

I našao se taj čovjek, ali u osobi Boga. Milosrdni Samaritanac, kojega unesrećeni čovjek pobudi na sućut i djelo milosrdja, Samaritanac, koji ne otvara zakonik i ne istražuje paragrafe, nego otvara srce i zavija rane, taj Samaritanac, oklevetan i prezren radi ozljeda zakona, jest čovjekov otkupitelj ISUS KRIST(Isp.Lk.10,33-35).

DJELO KRISTOVA MILOSRDJA

Evandjelje kaže, da se božanski Spasitelj trajno pobrinuo za čovjeka. On ga je poveo u "gostionicu" i predao skrbi njezina osoblja. Ta gostionica je sv. Crkva, čijim članovima ostaje dužnost iskazivati milosrdje. Novi poredak, mjesto na goloj pravdi, osniva on na ljubavi, koja će za bližnjega dati ono, što pravda brani kao svoje osnovno pravo. "Ovo je zapovijed moja",kaza on, "da se ljubite medju sobom, kao što sam ja vas ljubio" (Iv.15,12).

Kako je on nas ljubio?

"Prošao je život tvoreći dobro"(Dap.10,38).

Toliko je zaokupljen radom oko ublaženja i oduzimanja čovjeko-

ve bijede, da se često odriče prava na jelo, odmor, spavanje, dakle na osnovna prava svakoga čovjeka. U ljubavi prelazi granice svake pravde, ide tako daleko, da za čovjeka žrtvuje svoj život.

Evo primjera ljubavi, koji nam je ostavio!

To su vrhunci, do kojih se može popeti čovjekoljublje. Da su postojali neki viši vrhunci, on se ne bio žacao nimalo popeti na njih. Ali ovakva ljubav je najviša moguća stepenica. "Od ove ljubavi nitko veće mema", kaga on, "da tko život svoj položi za prijatelje svoje"(Iv.15,13).

Engleski pisac W.Broom (+1745) kaza: "He gives by halves who hesitate to give" (Letter to Lord Cornwallis). -"Polovicu daje, koji oklijeva dati". Krist je dao sve u mjeri, te, kake kaže moderni propovjednik Louis Evely, "Bog postaje nešto strašno za čovjeka: On je totalno odricanje sebe samoga; on je sav zalet prema drugome kao ptica, koja bi se pretvorila sva u let. On nema nikakva počinka, nikakve zadovlljštine, nikakva zavoja prema sebi. On je savršena ekstaza prema duugome". -"Dieu est terrifiant pour l'homme: Il est total renoncement à Soi-même, il est tout élan vers un autre comme un oiseau qui ne serait plus que vo. Il n'a aucun repos, aucune satisfaction, aucun repli sur Soi-même. Il est axtase parfaite vers un autre".(Notre Père A,3 izd.,Paris 1956,97 sl.).

Takav je naš Bog, takav je naš Krist. A nama je rekao: "Budite milosrdni, kao što je milosrdan Otac vaš!"(Lk.6,36).

MOTIV KRŠĆANSKOGA MILOSRDJA Da se naša ljubav ne bi pretvorila u neku teoriju, da ne bismo počeli lučiti ljubav prema Bogu od ljubavi prema bližnjemu, gledajte, što je Krist učinio: Prije nego se skrio pod prilike kruha i vina na oltaru, skrio se pod obličje,siromaha i kazao je: "Što ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt.25,40)

Tp je eto formula posvećenja, koju je izrekao nad siromahom prije nego što je izrekao onu nad kruhom i vinom na Zadnjoj večeri. "Isto kao što u žrtvi svete Mise vidite samo prilike kruha i vina, a istinski se klanjate tijelu i krvi Isusovoj, tako je i odvratna bijeda siromaha samo vanjština. U njemu je Isus Krist".(Cagnac, nav. dj.,117).

Gledajte onoga, što traži komad kruha..., noga siromaha u dronjcima, blatna, nepočešljana, ružna; gledajte onoga propalicu, koji stoji kraj puta i prosjači...; onoga neznalicu, ludjaka...; gledajte bolesnika, koji se privija u bolima; gubavca, kome otpada trulo meso, i proviruju vani gnjile kosti... Vi odvraćate svoj pogled? Vi ste potreseni? Ne možete da izdržite?... Htjeli biste pobjeći? Ostanite! Ako ne ćete, da s Petrom zatajite Krista i rečete: "Ne poznam čovjeka" (Mt.26,72), treba, da ga u tim bijednicima prepoznate, da mu u njima iskažete dobrotvornu ljubav. On je na zemlji trpio glad, i nastavio ga trpjeti u onima, koji su gladni. Bio je siromah i u siromasima nastavio je trpjeti sve nepogdnosti siromaštva; podnio je strašne muke, završio je život sav iznakažen: to isto je nastavio trpjeti u bolesnicima.

NAD SAMOM MILOSTINJOM
LIČNO ZALAGANJE

Braćo, vjerujete li u Krista?
Ako vjerujete, poklonite mu se!
Ne upravljajte samo svoj pogled na oltar, da ispovijedite svoju vjeru u njega, koji se sakrio pod obličjem kruha. Ispovijedite vi svoju vjeru u njega i u pretvorbi, koju je izvršio prije ove na oltaru. Priznajte ga u bolesnicima, u starcima ili staricama, koje ste ostavili kod kuće. Priznajte ga u siromasima, i eto, vi ste se s njime susreli na svakome koraku, ako je samo živa vaša vjerą u njega. I, pazite dobro, on vam ne govori samo: "Daj tome siromahu komad kruha ili rublja!... Daj mu novaca!" Ne, ne kaže samo to. On kaže: ono, što je rekao u slici gostioničara u Evandjelju; on kaže:"Brini se za njega"!(Lk.10,35).

Lično zauzimanje za bijednika. To Krist od nas traži. Kruha, rublja, novca..., ne može svatko dati. Ljubavi može svatko.

Vrijednost i snagu ljubavi nad pravdom i svakom socijalnom pomoći, istaknuo je ruski književnik Tolstoj u jednome prizoru, u kojem su gospodje bile zaokupljene velikim pripremama.

"Koja je to svečanost, gospodje, na koju se vi pripremate?"

"Dijelit će se kruh", odvratiše one. A on će na to:

"Dajte, gospodje, nada sve ljubavi. Ako dajete samo kruha, vi ne ćete uvijek moći dati ljubavi; ali ako dajete ljubavi, uvijek ćete dati i kruha!"...

ALARM NA DJELA MILOSRDJA DUHOVNOGA

Ako vas na djela milosrdja bude potiçala ljubav, lično zauziamnje za bijednike, otvorit će vam se široka polja mogućnosti dobrotvornostidjelovanja ondje, gdje stemislili, da ste došli na granicu svojih mogućnosti. I cilju večerašnje propovijedi ne samo da ne smatram udovoljeno odazivom na djela milosrdja tjelesnoga, nego smatram, da se nije gotovo ništa učinilo, dok se nije prišlo liječenju čovjekova duha. Strašna vjerska zaostalost, neprosvijećenost, indoletnost - to je ona poglavita bijeda, u kojoj čami naša generacija. I kad bi se imao dati jedan opći alarm, tada bi isti zbog moralne bijede trebalo dati pred onim koji se daje radi požara, poplava, potresa ili radi ugroženih granica od neprijatelja. Ta, radi se o jednoj najporaznijoj pojavi, koja može zadesiti pojedince, jedan narod, jednu generaciju; o stvari, o kojoj ovisi čovjekova vremenita i vječna sreća: Radi se o pitanju poznavanja smisla života. Radi se o davanju odgovora na pitanje: "Zašto smo na svijetu?" Sve je manji broj onih, koji znadu dati odgovor na to pitanje. Majke su počele radjati djecu tek polovično. Daju im tijelo bez duše. Ako su djeca možda i preporodjena vodom sv. krštenja, ostala su duševni krŝljavci, jer su majke učinile rascjep sa crkvom, sa sv. sakramentima, sa katekizmom - sve sa osnovnim stvarima, kojima se formira duhovna strana čovjekova. Imamo očeve obitelji, čija muževnost ne zataja nigdje, nego samo u stvari vjere. Imamo očeve obitelji, koji se ne osjećaju u snazi uputiti dijete, sina, kćerku svećeniku s izjavom: "Tata ne poslao na vjeronauk". Imamo djecu, koja s užitkom čitaju o prizorima prvih kršćana i hrle na filmove, u kojima će gledati kršćane u arenama pred lavovima ili

će gledati živu bakljadu upriličenu od kršćanskih tjelesa, ali mislit će, da je to samo glumljenje, a ne kategorički Kristov zahtjev: "Dat ćete svjedočanstvo za mene!"(Iv,15,27). I tako imamo one tužne prizore, prizore nekrštene djece; prizore djece bez obavljene prve sv. ispovijedi i pričesti; prizore od nekoliko hiljada mladeži srdnjih škola, od kojih tek nekolicina, ponavljam: medju hiljadama tek nekolicina znadu za dužnost postizanja vjerske naobrazbe. I tako motreći prizore opustjelih naših crkava, prizore časova vjeronauka, koji se ponekada ne može održati, jer se nema kome, motreći nadasve one žive hramove, mladež kao rascvalo proljeće, a bez Boga u duši, na takve prizore dolazi nam da plačemo s Jeremijom prorokom, dok je gledao opustošen i obeščašćen sveti jeruzalemski hram, da plačemo i uzdišemo s njime:

"Ah, kako je poblijedilo zlato, kako se je pokvarila kovina plemenita! Razasuto je sveto kamenje po uglovima svih ulica"(Tuž.4,1)

Ali prorok ne ostaje pri jecajima. On svoj plač oblikuje u proroštvo, koje govori o strašnoj okrutnosti, kada kaže:

"Plemeniti sinovi Siona, nekoć zlatom izmjereni, kako su cijenjeni kao zemljani sudovi, kao djelo ruke lončareve! I čagalji podaju grudi, doje mlade. Kći naroda mojega okrutna je kao nojevi pustinje"(Tuž.2,3).

NARAŠTAJ BEZ DUŠE To je krutost, u koju se pada, kada se zanemarenjem djela milosrdja duhovnoga kao što je vjersko formiranje prestalo u čovjeku gledati dušu i liječiti njezine rane. Tada očevi i majke, kao nekoć pogani, vijećaju u bračnoj sobi, hoće li dijete dati na svijetlo ili će ga ubiti i baciti u smeće. Istiniti prizori. Tada se obistinjuju prizori slični onome, koji piše francuski književnik Tierry Maulnier u drami "La maison de la nuit" (Kuća mraka), gdje mala Lidija biva poistovjetovana sa predmetom kućnog namještaja, tada se nailazi na krutost i bezosjećajnost, na koju je naišao apostol gubavaca naših dana Raoul Follereau, koji prigodom sastanka šefova dviju najmoćnijih država (Eisenhower-Kruščov) ovima upravlja pismo s molbom, da mu svaki ustupi samo po jedan bombarder medju desetcima tisuća u skladištima, da ih uncvči za liječenje gubavac. Ali odgovora nije bobio, jer su bombardere namijenjeni za ubijanje ljudi, a ne za liječenje.

Zanemarenjem djela milosrdja duhovnoga mi postajemo kruti, tehnicizirani naraštaj, surovlji od onoga Kristova doba.

Asirski kraljevi, graditelji utvrda, uzidali bi zasužnjene žive u masivne bedeme svojih tvrdjava. Moderna tehnika na svoj način uzidjuje svoje žrtve u beton svojih diga, rudokopa, novih gradova ili će ih sutra baciti daleko od zemlje u fotonskim raketama, da se raspršе u svemiru. I tako moderna civilizacija pod firmom filantropije i udobnijeg života očituje za modernog čovjeka veću opasnost nego što su to bile nekoć provale barbara. Usprkos zvučnim parolama, kojima se razbacuje o slobodi, kaže indijski mudrac Rabbindrangth Tagora, stvorila je civilizacija krvće forme ropstva nego što su igda ranije bile na snazi u ljudskome društvu.

Zar ne osjećate užas nad svakvim perspektivama, koje nam se

otvaraju u osvitu atomske doba?

Zar se možete pomiriti sa tolikom krutošću?

APLIKACIJA MELEMA MILOSRDJA Blaženi milosrdni!
Kako se slatko osjeća ova Spasiteljeva riječ usred jedne takve krutosti!

O vi svi, koji ljubite čovjeka, braćo, draga braćo,

vi roditelji, ako uistinu ljubite djecu,

vi potomci herojskoga naroda, koji je svoja materijalna dobra i iste živote velikodušno prinosio u žrtvu za čovještvo i ideala vrednije od života,

budite, o budite milosrdni!

Da očuvate svijet od sve kućeg tehniciziranja..., da ga očuvate, te se ne pretvori u zvjerinjak ili isti pakao, budite milosrdni!

Da se meso i krv vaše djece, koju hranite, ne pobuni i ne okrene na zator vašega potomstva, možda već prvoga koljena, možda na zator vaše samih, formirajte im, dajte im formirati dušu možda i nesvijesno gladnu pravde Kristove, dušu gladnu Boga. O, budite milosrdni!

I da govorim sa Dostojewsky-m(Braća Karamazovi), ljubite i one, koji su u grijehu, koji su u zabludi, jer jedna takva ljubav približava Bogu, (koji je sama ljubav).

Budite milosrdni!

Tada čete:

MILOSRDJE POSTIĆI. "Qui donne aux pauvres prête à Dieu", kaže V. Hugo(Les feuilles d'automne). "Koji daje siromasima, pozamljuje Bogu". To ne znači razdavati, nego, kako reče Krist, znači sabirati sebi "blago u nebu, gdje ga ne uništava ni moljac ni rdja, gdje kradljivci ne obijaju i ne kradu"(Mt. 6,20).

Blaženstvo se osjeća već ovdje na zemlji. Jer: umanjiti nečiju bijedu, prosvijetliti duše, umiriti nečiju savjest, učiniti, da u jednome srcu grane sunce, ima li [illegible]sna, koji bi se mogao usporediti s ovom stvarnošću? Ima li sreće u poredbi s ovom?

A u času najvišeg izvršenja pravde, u času stvaranja nepremostivog jaza izmedju spašenih i prokletih, medju spašenima bit će milosrdni.

Nakon svemirskih i paklenih oluja, koje će doći u one posljednje dane na svijet, u milosrdne duše izlijevat će se rijeka balzama milosrdja. One će čuti riječi: "Dodjite, blagosloveni Oca mojega! Primite u posjed kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od stvorenja svijeta! Jer sam bio gladan, i dali ste mi jesti, žedan i dali ste mi piti. Bio sam stranac, i primili ste me na konak, go, i zaodjeli ste me. Bio sam bolestan, i pohodili ste me, u tamni

ci, i došli ste k meni"(Mt.25,34-36)

Time će biti dana vječna sankcija milosrdju;

vječna potvrda istinitosti blaženstva obećana milosrdnima. Pravda će slaviti svoju pobjedu i u paklu, milosrdje samo u nebu.

Blaženi milosrdni!

6.- BLAŽENI ČISTA SRCA JER ĆE ONI BOGA VIDJETI

STRAMPUTICE I JEDINI PRAVI PUT DO SMIRENJA

Predragi u Kristu!
Nitko ne će zanijekati, da je težnja za smirenjem najnemirnija strast, koja muči čovjeka.

Kako do njega doći?

U čemu se ono sastoji?

Epikurejci su onemе starome pognaskome svijetu govorili, da se tajna smirenja i sreće nalazi u dragovoljnoj kapitulaciji pred nižim nagonima i u predanju nasladama. "Jedi, pij, nasladuj se! glasila je njihova dogma.

Protivno ovome naučavanju nastupili su Stoici sa načelom: "Sustine et abstine!"-"Znaj podnositi i znaj se odricati!"

Dok je stavljanjem u djelo epikurejske dogme čovječanstvo tonulo kao kamen u dubinu močvare, stoičko načelo nije imalo snage, da čovječanstvo suzdrži, a najmanje da ga uravnoteži i smiri u posjedovanju sreće. Stoicizam vodio je ljude u smrt. Samoubistvo je njegova vjerska dogma.

Kod Židova, njihovi vodje i učitelji zaokupljahu se obredima i izvanjskim čišćenjima. No obrednik mogao je da uskladi čovjekovu vanjštinu, ali nije mogao nadrijeti u nutrinu gladnu mira i sreće.

Trebalo je, da Bog sidje na zemlju, pa da ljudima ukaže put, koji će ih dovesti do mira i sreće. To je učinio ISUS KRIST. On je svijetu objavio, da se čovjekova sreća sastoji u usavršenju srca. Ovo treba pročistiti od neurednosti. Niže nagone treba potisnuti. Tada će dušu ispuniti nestvorena Svjetlost, pred kojom će pasti sve zagonetke i svi upitnici. Duša će gledati Boga i u njemu će uživati mir. U pročišćavanju srca svijet vidi samo odricanje, samu pokoru, sami bol. Krist pak kroz jednu takvu proceduru obećava najveću blagodat, što je jedno stvorenje može poželjeti uopće proglasivši:

"Blaženi čista srca, jer će oni Boga vidjeti!"

NERED PROUZROČEN GRIJEHOM IZVOR NEMIRA

Dok je čovjek u stanju nevinosti opsluživao Božju zapovijed i čuvao red, koji je Stvoritelj bio ustanovio, nalazimo ga uronjena u moru mira i sreće; gledamo ga, kako uživa najveću intimnost s Bogom. Pred snagom harmonije čovjekova bića sagibale su se iste životinje čuvajući ničim nenarušen red.

Prva cluja u zemaljskome raju povezana je s čovjekovim grijehom, koji se sastojao u pobuni protiv reda, što ga je ustanovio Stvoritelj segnuvši za nedozvoljenim užitkom. Tada se zamračilo

nebo, a s njime i čovjekovo srce bi lišeno one jedne više, blažene svjetlosti. Mjesto slatkog općenja s Bogom, bi udaren duševnom slijepoćom i glasom strašnoga prijekora. Mjesto Boga, vidio je mrak; mjesto slatkog mira, trgao ga memir.

SREDSTVA ZA USPOSTAVU REDA I OSPOSOBLJENJE GLEDANJA BOGA

Da bi čovjek uspostavio prvotni red i našao izgubljenu sreću, koja se osjećala u slatkome općenju s Bogom, ne preostaje mu drugo, nego prihvatiti usredstva, koja su protuustuk onima, što su ga uvalila u nesreću.

Ta sredstva su poniznost i pokora.

P o n i z n o s t

Pobuna i njezin mered direktini je plod oholosti; sada pak prakticiranjem poniznosti treba ići za uspostavom reda i za ponovnim sticanjem mira. Poniznošću se Bogu daje zadovoljština, a kada smo pali pred njega na koljena, on diže iz praha poniženja. "Iz poniženja rastemo gore prema visinama", kaže crkveni otac sv. Ciprijan(De zelo 10).

"Hoćemo li u visine?" pita sv. Jeronim. "Dobro", odgovara on od mah. "Sagnimo se najprije jedanput duboko u prah!"(Ep.60,17).

Sv. Pismo kaže: "Kao što sijevne bljesak pred grmljavinom, tako dohiti naklonost pred čednošću"(Sir.32,14).

Poniznost je jedini put, koji vodi k uspostavi reda, narušena i upropaštena ohološću. I čovjek mora čuvati uvijek živu svijest, što je učinila od njega oholost, što je učinilo povjerovanje riječi ma pobunjenog andjela: "Bit ćete kao Bog"(1 Moj.3,5). Ako nastavi vjerovati ovoj riječi sotone, njegova je propast bez nade u pridignuće. Ako se učini, da se diže, to će biti jedno dizanje za još dublji pad.

A ipak se čovjek u strašnoj zaslijepljenosti daje i dalje voditi od sotone.

"Kada stigne ovaj jedan aparat, ja ću ti pokazati, koliko je ovaj naš bog moćniji od onoga, u koga ti vjeruješ!"

Ovakvu jednu blasfemiju izustio je jednoj katoličkoj djevojci na poslu jedan slijepi oholica u jednome našemu gradu. Nije to jedina blasfemija. Znadem ja, a znadete i vi drugih blasfemija sličnih ovima. Mogao bih tome slijepcu za smiješnost njegove tvrdnje suprostaviti "aparat", koji sam već svojom savršenošću odaje neizmjerno mudroga Majstora, kao što je čovjekovo srce. Ono dnevno obavi 87.000 kilogram-metara rada, što odgovara sili, koja može 87.000 kilograma dignuti visoko jedan metar i natovariti skoro devet željezničkih vagona. Eto koju radnju obavi tiho i nezamjeljivo mali aprat našega srca. Ali nije mi cilj upuštati se u pobijanje ovakvih plitkih, a strašnih blasfemija. Htio sam samo napomenuti, kako se nastavlja očitovanjem vjere sotoni, pa kako u ime odgovora na ovaj satanizam treba u dubokoj poniznosti i svijesti naše nemoći sa zaprepaštenjem ponavljati onaj povik sv. Mihaela Arkandjela protiv pobunjenog Lucifera, povik, krik: "Tko je kao Bog!" To je jedini put do uspostave reda i mira.

M r t v l j e n j e Čovjek je prouzročio nered segnuvši za nedopuštenim užitkom; sada tu svoju drskost ima da okaje pokorom.

Pobunjenici se silom svladavaju i dovode u pokornost.

Vi shvaćate, o kojim pobunjenicima govorim. To su naše strasti, naše razvezane pohote, koje pomutiše mir srca.

Kada je pri stvaranju svijeta Gospodin Bog razdijelio elemente u kaosu: svjetlost od tame, vode od svoda i vode od kopna(1 Moj. 1,4-10), Sv. Pismo kaže, da je našao sve dobro. Tu je vladao red, harmonija..

Čovjek, iza kako je stvorio grijehom kaos u srcu, treba da nasljeduje Stvoritelja; treba da izvrši lučenje. Treba da pričisti svoje srce od taloga mračnih sila. To će postići mrtvljenjem.

Pokornička djela su lanci, kojima se sputavaju mračne sile u njemu.

Kruti su ti lanci, zar ne?

Ali znajte, da je kudikamo kruće ropstvo duha pod tijelom;

da život u talogu i blatu nije vrijedan života uopće;

da takav život znade dovesti do očaja i samoubistva.

PLOD MRTVENJA SVJETLOST I HARMONIJA Lanci mrtvenja osiguravaju u nama život duha, a često puta i istog tijela.

Željezni lanci pokore vode ljude u život; lanci strasti pa bili oni skovani od dragog kamena pritežu dušu u ponore pakla.

Stezanje lanaca nižih sila naliči natezanju žica na glazbalu, koje se natežu ne iz drugih razloga, nego da bi dale milozvuk.

Dok se poput Izraelaca jednom rukom borimo protiv neprijatelja, mi drugom rukom gradimo (2 Ezdr.4,17).

Što gradimo?

Gradimo hram Božji, "domum pacis"-"kuću mira", u koju će sići sam nestvoreni Skladatelj veličanstvene harmonije svemira.

A da li se dade vidjeti?

Očima tjelesnim ne, jer - kako sv. Pavao piše- Bog prebiva u svjetlosti, kojoj se ne može pristupiti: "Lucem inhabitat inaccessibilem" (1 Tm.6,16). Da se njega vidi, treba drugi organ: treba srce, koje se putem pokore posve pročistilo od taloga. "C'est le coeur, qui sent Dieu, et non la raison"-+"Srce je ono, koje spoznaje Boga, a ne razum".kaza Pascal (Pensées,278).

U srce pročišćeno od grijeha izlijeva se čistoća i svetost Božja. Ono je posve prožeto božanskim životom. Ono ga ne osjeća izvan sebe. Ono je posve uronjeno u Bogu. Ono na način neusporedivo sigurniji od tjelesnog gledanja vidi Boga. Filozof Hessen kaže: "Das reine Auge schaut nicht nur den offenbaren, sondern auch den

verborgenen Gott".-"Čisto srce ne gleda samo objavljenog, nego i sakrivenog Boga".

ČISTA SRCA KOJA VIDE BOGA Tražite, da vam pokažem nekoje, koji na zemlji vidješe Boga?

To je u prvome redu ona, u kojoj je po prvi put iza pada čovjekova u grijeh ušao ničim nepomućeni mir. To je ona, u kojoj nikada nije bilo miješanja svjetlosti sa tamom, viših sila sa nižima. Da primijenim na nju riječi Mudrosti, ona je "odsjev vječnoga svijetla, neokaljano ogledalo djelatnosti Božje i prilika dobrote njegove"(7,26). To je BEZGRJESNA, u kojoj Stvoritelj kao kod stvaranja svijeta nadje sve za veoma dobro;

vidjo usred potresa smirenu zemlju, novi Eden - vrt raskoši, pa sidjo u njezino prečisto krilo.

I ona, sva čista, gledala je Boga. Gledala ga, prije nego što ga je rodila (isp. Lk.1,45). "Deum vidit". Vidje Boga. Blaženi čista srda!

I onaj, koji je dijelio s Begrješnom nevinost u djevičanstvu, koji se uklanjao svakome grijehu, Sv. Josip, dijelio je s Bezgrješnom i sreću, da vidi onoga, kojega mnogi kraljevi željehu vidjeti, a ne vidješa(Lk.10,24); dijelio je sreću, da vidi Boga. "Deum vidit"! Vidje ga srcem prije nego što se rodio, jer Mariju uzima za ženu radi Boga, kojega je u njoj gledao (Mt.1,18;24).Blaženi čistą srca!.

I Isusov Pretača, Sv. Ivan, na približenje Majke utjelovljenoga Boga, čisti se od istočnoga grijeha, i od radosti igra u majčinoj utrobi (Lk,1,41), jer je iz majčina krila gledao Boga u krilu Djevice.

I kasnije, medju onim silnim mnoštvom, koje iščekivaše dolazak Mesije, jedini je bio on, koji ga je vidio. Jedini ga on raspoznao medju hiljadama, upro je u njega prstom i rekao: "Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijeh svijeta!...Et ego vidi. I ja sam vidio" (Iv.1,26.29.34),- kliče on u blaženom zanesenju. Vidio je Boga! Blaženi čista srca!

I apostol Ivan vidje Boga bolje od drugih apostola, jer bijaše djevac, pa zato čišći od aostalih apostola. Gledao ga u preobraženju, gledao ga u agoniji. Iza uskrsnuća, na Moru Tibirijadskom, prvi ga prepoznaje i govori Petru: "Gospodin je"(Iv.21,7).

Ali ovo gledanje nema usporedbe sa gledanjem njegova srca unutrašnjeg života Božjega, sa gledanjem božanskih tajni, koje su mu otkrivene, dok je na Zadnjoj večeri počivao na Srcu Božjemu. Svi veliki geniji vjere ustaviše se zabliješteni pred stranicama njegova Evandjelja, iz kojih izbijaju zrake božanske svjetlosti, kao što jednako izbijaju i iz njegova Otkrivenja. I on nekom izvjesnom nasladom govori:"Vidio sam" (isp.Iv.1,14). "Blaženi čista srca!" (Cagnac, Beatitudes, 157-159).

A hoćete li da upoznate one, koji i danas vide Boga?

Promatrajte dijete, u kojemu se razum počeo tek svjetlucati!

Motrite ga, dok sklopljenih ruku moli... Osvjedočit ćete se, da ono gleda nešto, što tjelesni i puteni čovjek ne može vidjeti. Ono dijeli sreću sa svojim Andjelom Čuvarom, koji, kako reče, Krist, uvijek gleda lice Oca nebeskoga (Mt.18,10). Dijete vidi Boga... Blaženi čista srca!.

NESPOSOBNOST PUTENA ČOVJEKA DA VIDI BOGA

Puteni i materijalizirani čovjek nasmijat će se ovome mome razlaganju o gledanju Boga. Ta mi živimo u "naprednoj" epohi, kojoj pristaje znanost, a ne misticizam, kako ono nadjenuše ime najdubljoj čovjekovoj težnji za Bogom. Nama ne treba ništa znati o Bogu. ZNANOST - to je sve.

Tako sudi čovjek. Ali puteni čovjek. Čovjek, koji nema pročišćeno srce, pa mu fali organ, kojim bi mogao vidjeti Boga. Ali zar slijepac, koji je izgubio očni vid, sposobnost, da vidi sunce, zar ima pravo reći: "Nema sunca?"

Proučite sebe i recite iskreno: Jeste li sumnjali ikada u Boga, kada vam je duša bila čista kao kristal?

O, znamo! Oblačine oholosti i grijeŝnih naslada zasjene nebo, pa se počne tvrditi: "Nema Boga!" Da, Boga ne vidite. Priznajem to. Ali putem sv. ispovijedi raspršite oblačine, koje vam se nadviše nad obzorjem, i bit ćete medju blaženima, koji vide Boga. "Deum videnti!"

Ovo nam potvrdjuje jedan obraćeni sveučilištarac, kada u jednome djelu piše: "Vjera bi imala manja neprijatelja, kada bi na zemlji bilo manje oholosti i bluda. Oholost se osjeća povrijedjena, bijesna, da je svećenička usta (običnog čovjeka) uče i kore. Neobuzdan i divlji blud krvlju i slinom kvasi uzde, koje mu kršćanstvo stavlja u usta". (Cagnac, La paix,12).

Veliki poznavalac ljudi La Bruyère kaže: "Želio bih naći čovjeka trijezna, umjerena, čista, pravedna, koji bi poricao opstojnost Božju i neumrlost duše. Barém bi njegovo mišljenje bilo nepristrano. Ali takvoga čovjeka nema". (Les caractères,XVI,11, Le Havre 1936,593).

Glasoviti francuski pjesnik François Coppée poslije svoga obraćenja piše: "Ima ih mnogo, koji..., ako su iskreni, oni će zajedno sa mnom priznati, da ih je u početku odvratila od religije jedino stroga zapovijed, što je vjera propisuje svakome protiv nećudorednosti, i da su samo u kasnijim godinama osjećali potrebu, da prestupke ćudorednih zakona uljepšaju i opravdaju znanstvenim sistemima".

ZNANOST NE MOŽE ZAMIJENITI SNAGU GLEDANJA BOGA

Gubljenje organa za gledanje Boga znači dakle očiti defekt. Nema većeg paradoksa nego što je pokušaj jednu takvu evoluciju, reći ću "devoluciju", "deterioraciju", nazvati "progresom", postulatom "znanosti", kada je stvarnost sve drugo, nego što se hoće prikazati.

A onda, kako piše Cagnac, "znanost može slobodno da nastavi čudesnim otkrićima, ali vječnoj sfingi ne će nikada oteti tajnu stva

ri, koja se ne da prozreti, a nada sve nikada ne će ostvariti sreće radi svoga nehaja i svoje nenadležnosti obzirom na ćudoredne istine. A jedino na ovima se osniva sreća". (Beatitudes,13). Jer ono, čega trebamo, nije poznavanje rodova ni vrsti, ni toka zvijezda, nego znanje o našoj nebeskoj domovini; poznavanje Oca nebeskoga; upoznanje triju božanskih osoba u jedinstvu, upoznanje Utjelovljenja, Otkupljenja, Ljubavi, koja je za nas dala svoj život, i koja je ostala u žrtvi na oltaru;ono što nam treba, jest spoznaja cilja našega života i smisla borbe.

Začeznimo ZA BOŽJIM LICEM Nakon ogleda puteva, koje nam ukazuje Krist s jedne strane i svijet s druge, moramo upoznati, da nas k miru i sreći vodi put, koji nam ukazuje Krist, tj. put do gledanja Boga.

Kažem PUT do gledanja Boga. Ne neposredno gledanje, nego nakon čišćenja putem sv. ispovijedi, gledanje nakon izvršenog lučenja svjetlosti od tame, kristalne čistoće od baruštine.

Pozivljem vas,dakle, riječima sv. Katarine Sienske: "Operite se u krvi Krista raspetoga i započnite jedan novi život s ufanjem, da će vaših grijeha nestati u krvi i u ognju ljubavi". (Pensieri e sentenze,11)

Pročistivši svoje srce i okrijepivši svoju dušu blagovanjem žrtvovanog božanskog Jaganjca na oltaru, ako ste bili u grijesima, s vaših očiju, kao ono i s Pavlovih nakon obraćenja, pasti će kano ti ljuske(Dap. 9,18).

Vas će napustiti slijepoća i vidjet ćete Boga. Ne sumnjajte. Postat ćete dionici blaženstva obećana onima, koji su čista srca. U gledanju Boga naći ćete riješene sve zagonetke, jer kako reče onaj, koji vidje Boga: "Bog je svjetlost i nikakve tame nema u njemu"(1 Iv.1,5).

KONAČNO GLEDANJE BOGA LICEM U LICE Blaženstvo, koje obećava Krist onima, koji su čista srca, počinje se već ovdje, a dovršava se zaronjenjem u onu nepristupačnu svjetlost, u kojoj Bog boravi na nebu (1 Tm.6,16). Ovdje ga gledamo kao u ogledalu i zagonetki, a ondje ćemo ga gledati lidem u lice (1 Kor.13,12).

Ovdje smo okusili kap, a ondje ćemo zaroniti u pučinu sladosti.

Kada nam posljednji put na zemlji zapade sunce, granut će nam dan bez zapada, jer u onome nebskome gradu, koji u Otkrivenju vidje djevac sv. Ivan, u onome gradu nema noći, jer ga obasjava Gospodin Bog, i svjetiljka je njegova Janje(Otkr.21,23;22,5).

Istinite su i vjerne stvari ove, uvjerava nas motrilac nebeskog grada - Sv. Ivan (Otkr.22,6).

"Blaženi čista srca. Oni će uistinu Boga vidjeti!."

Vidjet će Boga!

7.- BLAŽENI MIROTVORCI JER ĆE SE ZVATI SINOVI BOŽJI

KRISTOV MIR OPREČAN NAZORU MIRA NJEGOVA DOBA

Braća i sestre u Kristu!
Težnja za mirom, rekoh već u prošloj propovijedi, općenita je težnja usadjena najdublje u ljudsku narav. Zato je čovječanstvo uvijek čeznulo za mirom.

Čeznulo je za mirom i onda, kada je Kain, noseći na licu žig bratove krvi, nemiran i očajan mijenjao mjesta boravka, ne bi li tako umirio nemirnu savjest;

čeznulo je i onda, kada je Buda, trežaći mir duši svrhom ljudskoga života proglasio nirvanu-prazninu osjećaja, misli i želja;

čeznulo je i onda, kad je grčki filozof Stoja, u težnji za istim ciljem, ideal životnog mira nazreo u posvemašnjoj bešćutnosti prema svim pojavama života: veselim, radostnim, bolnim i žalosnim;

čeznulo je i onda, kada su imperatori rimskoga carstva silom oružja gledali upokoriti narode i tako stvoriti jedan svjetski mir.

Recite, dakle: I S U S K R I S T , koji je bio "žudnja naroda"(Iz.9,6), i andjeli su njegovo rodjenje na zemlji popratili pjesmom, kojom su, kao blagodat rodjenja ovoga Kneza, ljudima zazivali mir:

"Slava Bogu na visini,
I na zemlji mir ljudima dobre volje!" (Lk.2,14).

I Krist u svoju proklamaciju blaženstava na Gori uvrštava i mir. Samo njegov mir, kao što je sam kazao, nije mir, kakav daje svijet (Iv.14,27). Dok ratoborni Rimljani garanciju mira gledahu u oružju, prema onoj: "Ako hoćeš da imaš mir,nad pripremi rat!".

Dok Židovi očekivahu Mesiju, koji će u pokorenje njihovih neprijatelja stvoriti mir nad polomljenim žezlima, on dovikuje onome ratničkome svijetu željnom osvete, krvi i gospodstva:

"Blaženi mirotvorci!"

Kako vidite, Krist temelje svoga kraljevstva podiže na onima, koji su prožeti mirom u tolikoj mjeri, te njesto kavgi i rata siju posvuda mir.

Čovjek, koji je putem poniznosti i žrtve pročistio svoje srce i u nj unio mir, taj mir treba da projektira i na svoju okolinu, u svijet.

Takvi će se zvati s i n o v i B o ž j i,

jer Bog je "Bog mira"-"Deus pacis" (Am.16,20),

a njegov Sin, Isus Krist je, kako ga proreče Mikeja, sam MIR:

"Et erit iste pax"-"On će biti mir"(5,5).

ŠTO JE MIR? Na ovo pitanje dao je odgovor Sv. Agustin, odgovor dostojan svoga genija:

"Pax est tranquillitas ordinis"-"Mir je staloženost reda".

Ondje gdje je harmonija, tj.usklađenost svih dijelova medjusobno; ondje gdje primjereno podlaganje nižih moći odgovara pravomjernoj zapovijedi, koja stavlja svaku stvar na svoje mjesto, svakoj dosudjuje svoju uporabu, čini da posvuda vlada sklad bez pometnje i sile: ondje vlada mir, staloženost reda.

GDJE JE MIR? Mir u najdubljem i najuzvišenijem smislu nalazi se u Bogu. Božanske osobe, odvijeka vjerne zakonima svoje biti, vrše neizrecivu djelatnost božanskoga života u takvome skladu, da ono nadvisuje svako ljudsko poimanje. Otac radja Sina na;

od Oca i Sina ishodi Duh Sveti, savršeno jednak njima i njihov medjusobni vez.

Ove tri božanske osobe tvore takvo jedinstvo, da u njima nema "ništa prije ili kasnije, ništa više ili manje"(Atanazijev simbol).

Taj najuzvišeniji sklad, koji vlada u presvetome Trojstvu, vidite odražen

u s v e m i r u. Priroda nije kaos-zbrka, nego kozmos-lijepi red.

Nebrojena svemirska tjelesa kreću se vrtoglavom brzinom najzamršenijim putanjama, ali ni najmanje bez cilja. Kretanje jednoga usmjeruje kretanje drugoga. Njihova je putanja točno označena i odmjerena na sekunde.

A stavite se promatrati samo

j e d n o t i j e l o. Uzmite čovjekovo tijelo. I opet nalazite najsavršeniji sklad medju pojedinim dijelovima istoga. Raznovrsni organi tvore harmoničnu cjelinu i raznovrsne radnje pojedinih dijelova organizma skladno funkcioniraju kao jedan jednostaničan organizam.

I kudgod zaokružite pogledom po svemiru i promatrate ga kao cjelinu ili promatrate samo jedan njegov dio, svagdje i u svakom pojedinom dijelu otkrit ćete zapanjujući sklad, koji tu vlada zbog pokoravanja jednome stalnome zakonu.

I RAZUMNA BIĆA MORAJU OBDRŽAVATI RED I ČUVATI SKLAD Ako pak u Apsolutnome Umu-Bogu postoji nepromjenljivi zakon, snagom kojega se u Trojstvu ostvaruje jedinstvo, i taj zakon sklada ako se odrazio u svim nerazumnim bićima svemira, kako se ne bi odrazio u razumnim bićima, Bogu najsličnijim?

I zaista, zakon točno ustaljenog reda postoji i za razumna bića

Postoji za andjele, a postoji i za ČOVJEKA

A n d j e l i spoznaju i priznavaju svoju ovisnost o Bogu. Oni čuvaju i red medju sobom po zakonu, koji je ustanovio njihov Stvoritelj.

Andjela ima bezbroj. Prorok Danijel govori o tisućama tisuća((7,10).

Ali medju andjelima postoje hijerarhije, koje se dijele u redove ili korove.

Svaki andjeo ima točno označeno svoje mjesto i svoju službu.

Otkaz posluha zakonima, koje je Bog postavio za andjele, izazvao je na nebu strašan rat, koji je završio zatorom jednoga od naj najsvjetlijih duhova-LUCIFERA i njegovih pristaša.

Sv. Mihale sa svojim sljedbenicima ustao je na obranu Božjega zakona i uspostavio je red i mir.

ZAKON REDA ZA ČOVJEKA U ovako opće zasnovanom redu, bila bi ludost dost i pomisliti, da je jedino čovjek izuzet od reda i zakona, koji osiguravaju mir.

Tvrditi takova nešto, znači najdublje poniziti čovjeka;

znači izbaciti ga iz divnoga reda kao zamršeno klupko;

znači učiniti ga stonaturom u uzvišenom sveopćem skladu.

ČOVJEKOVO MJESTO U SVEMIRU Mjesto da se ustvrdi, da je čovjek u stvoriteljskome svemirskome planu jedinica za sebe, mi čovjeka nalazimo točno odredjeno mjesto i položaj.

"Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju!"- reče svečano Bog času, kada se riješio stvoriti čovjeka.

"Neka on vlada nad ribama morskim, nad pticama nebeskim, nad stokom i nad svim, što gmiže po zemlji!"(1 Mojs.1,26).

Kako lako možete uočiti, čovjek nad sobom ima Boga,

a ispod sebe sve životinje i ostale stvorove ovoga svijeta. To je njegovo mjesto.

ČOVJEKOVA POBUNA PROTIV REDA I PONOVNO UKOPČAVANJE U RED Kako znate, čovjek nije poštivao volju svoga Stvoritelja. Otkazao je Stvoritelju posluh, a s otkazom posluha cijeli je prirodni red vukao u propast.

Izbačen je iz reda, postao je prognanik bez pokoja;

izazvao je protiv sebe urotu svih stvorova;

sumpor, oganj, opći potop, besprekidni ratovi prijetili su čovjeku posvemašnjim zatorom.

S i n B o ž j i, da bi spasio čovjeka i uspostavio red, kao nedužno Janje stavio je sebe pod tijesak svih nepravda i uspostavio je ponovno mir:

"Pacificans per sanguinem crucis eius sive quae in terris, sive quae in caelis sunt"-"(Bog) je učinio mir krvlju križa njegova, bilo što je na zemlji ili na benebesima"(Kol.1,20),kaže sv. Pavao.

I ostao je kao pomiritelj i najjači simbol jedinstva u

E u h a r i s t i j i, u kojoj se bez prestanka prinosi u žrtvu i hrani nas svojim tijelom i svojom krvlju pomirenja.

Za materiju ovoga najvećega Sakramenta uzeo je kruh sačinjen od mnogih zrna pšenice i pretvorio ga u božanski Kruh namijenjen djeci jednoga Oca;

uzeo je vino istiješteno iz mnogih bobica grožđja i pretvorio ga u jedno zajedničko, božansko piće;

pretvorio ga u svoju božansku krv, da nas tako poveže u jedinstvo s Bogom, moleći dirljivim akcentima Oca uoči svoga polaska sa svijeta:

Neka svi budu jedno,

"kao što si ti,Oče, u meni, i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno"(Iv.17,21).

To reče.

I kao najdragocjeniju ostavštinu, ostavi nam u baštinu mir:

"Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam" (Iv.14,27), reče.

Na mir i red vezao je čovjeka i sve čovjekove ustanove.

ZAKON MIRA ZA ČOVJEKA GLEDANA POJEDINAČNO Načelo ratobornih Rimljana: "Si vis pacem para bellum", ovo načelo okrenuo je Krist u zakon svakome čovjeku lično. Čovjek uz cijenu borbe i žrtve ima održavati red u sebi. Da se postigne onaj viši mir, mir srca, treba povesti borbu proti puti, svijeta i sotone i u toj borbi nema počinka ni pauze sve do onoga blaženoga časa, u koji ćemo moći govoriti sa nesavladivim Pavlom: "Dobar sam boj vojevao, trku svršio, vjeru očuvao. Uostalom, meni je pripravljen vijenac prqvde, koji će mi dati Gospodin u dan onaj, pravedni sudac; a ne samo memi, nego i svima, koji su ljubili dolazak njegov"(2 Tm.4,7 sl.).

Čovjek ima da uspostavi mir u sebi. Ali taj mir ima prenijeti i vani, u društvo. Čovjek je družtveno biće. Zato postoji:

ZAKON MIRA U OBITELJI. Brak mora biti jedan i nerazrješiv. Krist je vratio brak na prvotno stanje, kako je bio ustanovljen u raju zemaljskome. Bog je pridružio Adamu Evu sa zakonom, da oboje sačinjavaju samo jedno tijelo(1 Mojs.2,24).

Obratite pažnj na riječ 'jedno tijelo".

Ne radi se, dakle, samo o nekom izbjegavanju trzavica medju

bračnim drugovima, nego, da bi se mogli nazvati "mirotvorci", oni moraju medju sobom stvarati jedinstvo.

Oni, koji pogoduju rastavi braka, sve su drugo nego "sinovi Boji".

Oni čine atentat na red ondje, gdje ovaj mora biti najčvršći. Oni trgaju živog Krista, jer su supruzi odraz Kristova sjedinjenja s Crkvom (Ef.5,23-31).

Sv. Pavao upravo drhće na pomisao veličine misterija jedinstva, što ga moraju stvarati bračni drugovi, pa zaprepašten kliče: "Tajna je ovo velika;"(Ef,5,32).

Kako je, dakle, strašna drskost, kako je strahovita profanacija, kako velik zločin rastavljati ovu osnovnu ćeliju ljudskoga roda, koja Stvorčevom voljom mora do konca svijeta ostati nerazdijeljena!

Čovjek je razbio atom, tu osnovnu česticu gradje materije. Razbio ga sebi možda više na štetu nego na korist. Kažem: Možda. No ako uzme slobodu raz bijati obiteljsku ćeliju, on bez ikakve dvojbe pravi najveći atentat, najveći zločin s vidom na veliki organizma ljdskoga roda. On rastvara njegove osnovne, životne ćelije, koje kada su rastvorene, organizam nužno gine. Takav čin može da bude samo djelo sotone, za koga Krist kaža, da je čovjekov ubojica od početka(Iv.8,44).

B l a ž e n i m i r o t v o r c i!

Oni su uistinu "sinovi Božji".

I kada iz spajanja i jedinstva muža i žene proizidje

d i j e t e, ovo će bi vez obojico.

Kažem "vez", da ih još čvršće sljubi medjusobno, a s time ujedno i s djetetom

Otac, majka, dijete to je zemaljsko trojstvo, koje na sebi ima odražavati jedinstvo nebeskog TROJSTVA, od kojeg se izlio sav red i harmonija svemira.

I dijete ima ostati sastavni član obitelji. Ono je meso od mesa roditelja, kost od njihovih kostiju.

Otrgnuti dijete od roditelja, znači trgati živo meso roditelja,

znači nasilje,

znači grijeh proti naravi.

Emancipirana djeca od roditeljske vlasti...

Ja ih u njihovoj slobodi sažaljevam. To su zvijezde lutalice. Oni su otrgnuti od jednog čvrstog zakona reda. Oni su sposobni da ruše, a ne da grade.

B l a ž e n i m i r o t v o r c i!

Povećana obitelj jest narod, država.

Postoji takodjer

ZAKON REDA ZA NAROD ILI DRŽAVU U njoj su oni, koji vladaju, i

podložnici, gradjani.

Život takve jedne zajednice izgradjen na nejednakostima, ima se odvijati po Božjem zakonu, ako se hoće izbjeći trvenje i anarhija.

To je moguće postići jedino uz uvjet poštivanja Božjeg zakona, koji na usta Sv. Pavla podložnicima nalaže:

"Svaka duša neka se pokorava viš-im vlastima, jer nema vlasti, da nije od Boga; a što su, od Boga su postavljene"(Rm.13.1).

To je zakon čuvanja reda za podložnike.

Ima zakon i za upravljače.

"Nema dva morala", kaže francuski pisac Cagnac:

"za privatni život i za javni život. Čovjeku uz kućno ognjište i čovjeku na vrhuncu moći kazano je: Ljubi svoga bližnjega kao sebe sama...Čini drugome, što bi želio, da drugi tebi učini!- To bi bilo dosta, da se garantira najsavršeniji sklad, najpotpunija sloboda i najzapanjujuća društvena sreća onome narodu, koji bi za pravilo svoga vladanja uzeo ovaj elementarni, ali božanski zakon kršćanskoga morala".(La paix, Paris 1928, 120 sl.).

U jednoj društvenoj zajednici, dakle,

"svi zakoni imaju biti sveti; svi, ako su u skladu sa pravom i pravdom. Ako su nemoralni ili bezvjerski, te nalažu zlo ili priječe dobro, na koje obvezuje čovjeka savjest," tada ubuduć da je to otkaz i zatajenje onog višeg zakona i reda, tada treba reći onu riječ, koju su po prvi put rekli apostoli na Petrova usta židovskom vijeću, koji im je pod kaznom tamnice branio propovijedati Krista. Treba reći:

"Većma se treba Bogu pokoravati nego ljudima"(Dap.5,29).

Taj povik, reći ću krik, Crkva je nastavila ponavljati kroz svoj blizu dvadeset-stoljetni život.

"Non possumus!"-"Ne možemo!"

To je ponavljala i iz katakomba i iz krvavih arena.

Ponavljala je i onda, kada joj je krvarilo srce, gledajući, kako se radi te riječi, radi toga neumoljiva stava, prolijeva krv njezine djece, koju je othranila Krvlju svoga božanskog Zaručnika, tog nevino zaklanog Janjeta. (Cagnac, Les Beatitudes).

Blaženi, koji poštivaju Božje zakone: Blaženi m i r o t v o r c i !

Narodi, države medju sobom tvore jednu opće svjetsku obitelj. Zato ima takodjer

ZAKON REDA ZA MEDJUNARODNE ODNOSE Narodi i države medjusobnone ne smiju tvoriti jednu nesredjenu gomilu. Oni se imaju medjusobno uskladiti.

Krist, Sin Božji, naučio nas je moliti: "OCE NAS KOJI JESI NA

NEBESI" (Mt.6,9).

Mi smo, dakle, svi djeca istoga Oca.

Ako hoćemo da budemo smatrani sinovima Božjim, moramo se kao takvi prepoznati i ljubiti.

Država od države ne smije biti ogradjena "Kitajskim zidom".

"Kitajske zidine" nakon Kristova dolaska imaju biti porušene. Oni, koji nekada bijahu daleko, postadoše blizu krvlju Kristovom, jer, kako sv. Pavao uči,

Krist je "mir naš, koji obje (tj. najoprečnije elemente nekoć: Židove i pognae) sastavi u Jedno, i razvali zid, koji je rastavljao, tj. neprijateljstvo, krvlju svojom"(Ef.2,13 sl.).

Krist je sve ujedinio.

Proglasio je nečovječnom svaku rasnu diskriminaciju.

Sv. Pavao uči, da od kada je Krist došao, ne smije već biti lučenja na Grke i Židove, obrezane i neobrezane, barbare i Skite, robove i slobodnjake, nego

SVE i u SVIMA
K R I S T (Kol.3,11).

Osnovna je jedinica ljudskoga roda čovjek sa svojim organima uskladjenim u jednu cjelinum u jedno tijelo;

Kristvo je pak otukupiteljski plan svo ove jedinoce i sve skupine, koje tvore obitelji i države, sastaviti u jedinstveni organizam.

To je njegova Crkva, koja po nauci Sv. Pavla nije drugo, ako ne jedno i jedinstveno

O T A J S T V E N O T I J E L O, koje je povezano s Kristom kao s glavom, a po njemu s Bogom.

I tako, da zaključim riječima sv. Pavla:

"Sve podloži pod noge njegove, i njega dade za glavu nad svom Crkvom, koja je tijelo njegovo, punina onoga, koji SVE ispunja u SVEMU" (Ef.1,22 sl.).

"B l a ž e n i m i r o t v o r c i !"

O, uistinu "blaženi!

To su najveći dobrotvori čovječanstva...

To nije neko razasuto kamenje... To su oni dragi kameni, biseri, koji će biti uzidani u onaj nebeski grad Jeruzalem, koji Vidjelac sa Patmosa, Sv. Ivan, gledaše iz onoga svoga progonstva i pustare, tog simbola našega progonstva i pustinje života, gledaše ga sagradjena svega od dragulja (Otkr.21);

G r a d, koji će konačbo okupiti svu raspršenu Evinu djecum uslijed grijeha raspršenu i razjedinjenu;
okupit će je svu u jednu obitelj, gdje ćemo se konačno prepoznati svi djecom istoga Oca,
s i n o v i m a B o ž j i m;

gdje ćemo pjevati jednu, skladnu pjesmu bez stonatura, da se konačno ispuni dirljiva i žarka molitva našeg Velikog Svećenika, prije nego je imao platiti valstitom smrću djelo našega mira, da se ispuni njegova molitva, negov vapaj:

"Oče sveti, daj da budu svi jedno!"

BUDIMO SINOVI MIRA Nakon ovoga izlaganja, draga braćo i sestre, ja nemam više što da rečem.

Koga ne dira ova Kristova ideja mira i jedinstva, ja ne znam, što bih nešto dirljivije rekao, da dotičnoga ganem.

Budimo, dakle, "sinovi mira"(Lk.10,6),

da postanemo "sinovi Božji".

Uspostavimo najprije mir u sebi putem sv. ispovijedi.

Tko će biti tako drzak, te će u ime jedne neugodnosti ili u ime tobožnje zaokupljenosti voliti da slovi radije kao saboter, kao atentator takovg jednog uzvišenog sklada, nego da se putem sv. ispovijedi uskladi kao sastavna komponenta jednoga tako uzvišenog reda?

Ali svi naši apeli ostaju "glas vapijućeg u pustinji". I meni se na časove pričini kao da se od tog starog, okorjelog naraštaja ne može više što očekivati. Kao da ima da ugine u svojoj okorjelosti; da završi kao jedna diskordna žica!...

Što se onda ima činiti?

Kada je u muzici dana kriva intonacija, nemoguće je pjevati. Pjevači se obrate dirigentu i zamole ga: "Dirigente, daj nam notu! Krivo smo počeli!"

Budući da stari, okorjeli naš naraštaj ima tvrde uši i neosjetljive srce, obraćam se ja iz dubine duše na dragu

MLADEŽ. Pozivam mladež, da ona, koja je osjetljiva na sklad i harmoniju, prihvati ispravnu intonaciju i nakon tolikih stonatura, da zapjeva jednu uzvišenu, skladnu pjesmu.

Ali gdje je ta mladež?

Kako je pozvati i gdje je naći, kada je nema blizu njezina najvećeg Ljubimca, kada je ne vidimo do Isusovih nogu, do njegova oltara?

U Rimu, tom središtu kršćanstva, nakon zadnjeg zvjerskog klanja, sagradjena je "Domus pacis"- "Kuća mira" kao simbol izmirenja medju narodima. Kuću su gradili zastupnici katoličke omladine iz cijelog svijeta.

I ja tu vidim rijetke zastupnike naše katoličke mladeži, pa upravljam apel na njih, da oni pokrenu ovoga Uskrsa u onome gradu grad dnju "Domus pacis"-"Kuće mira". Pozivam ih, da udare temelje toj kući pročišćavanjem vlastitog srca i ispravljanjem kojegod diskordne žice, uz koju provode svoje mladenačke dane.

Ja vjerujem u mladenačku osjetljivost na ono, što je lijepo, i

plemenito;

vjerujem, da će mladenačkim optimizmom prihvatiti jednu novu notu, pa da će usred ratne psihoze starog i okorjelog naraštaja, noseći u srcu mir Kristov posvuda razglašivati blaženstvo tog Otkupitelja i obnovitelja staroga i izopačenoga svijeta; da će razglašivati njegov slatki povik:

"BLAŽENI MIROTVORCI JER ĆE SE ZVATI SINOVI BOŽJI!"

8.-BLAŽENI PROGONJENI RADI PRAVDE

JER JE NJIHOVO KRALJEVSTVO NEBESKO

VRHUNAC BOŽANSKOG PARADOKSA

Predragi u Kristu!

Ako su već sva blaženstva jedan paradoks, osmo blaženstvo: "Blaženi progonjeni radi pravde", vrhunac je božanskog paradoksa.

Kristovi sljebenici pozvani su ne samo, da prihvate unutarnje odricanje i borbu, nego i da izdrže izvanjska progonstva.

Vjesnike mira zadesit će oluje.

One, koji moraju trpjeti radi pravde, Krist stavlja na vrhunac svojih blaženstava i ostavlja im u posjed kraljevstvo nebesko. "Njihovo je kraljesstvo nebekso". Njegovo kraljevstvo ne će posjedovati zlatnu krunu, ali ovi progonjeni radi pravde i oprani u krvi, bit će živa kruna njegova kraljevstva, koja ne će nikada preći u posjed njegovih neprijatelja. Neprijatelji, što jače budu po njoj tukli, ona će to jače blistati.

Ratoborni Rimljani ponosili su se svojim pobjedonosnim navalama, Židovi su očikivali, da će se Mesija, kada dodje, osvetiti neprijateljima. Krist, naprotiv, naziva blaženima one, protiv kojih se radi pravde poduzmu ofenzive i juriši.

ZAKON PROTIVLJENJA

Po ljudsku sudeći, nijedno kraljevstvo nije osnovano na labavijim temeljima nego što je Kristovo. On ga je osnovao na samom protivljenju. Ako pak ono postoji protiv svake nade u opstojnost, onda ono nosi na sebi vječni i svježi pečat jedne božanske ustanove i zaštite.

Takvo je Kristovo kraljevstvo.

"Ovaj je odredjen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu i na znak, kome će se protiviti"(Lk.2,34), prorokovao je starac Šimun o Isusu, kada je ovome bilo istom 40 godidana.

S Kristom će imati dijeliti sudbinu i njegove pristaše. Onoj, koja je s Isusom najuže bila povezana, njegovoj presvetoj Majci, isti starac Šimun navijesti: I tebi će samoj mač probosti dušu" (Lk.21,12).

Kristovi sljedbenici imat će da izdrže progon na polju fizičkom, pravnom i političkom: "Metnut će na vas ruku i progonit će vas. Predat će vas u sinagoge i tamnice i voditi vas pred kraljeve i namjesnike poradi imena mojega"(Lk.21,12), navijesti Krist apostolima.

Ne će biti dovoljna sama progonstva na materijalnom polju. Nado-

dat će se i ona na moralnome. Oni, koji su sve drugo nego svedi, optužit će Kristove pristaše za svaku rugobu; kamenovat će ih ukorima i klevetama. (Isp.Papini, Povijest Kristova,106 sl.).

Ako ijedno proročanstvo ne treba dokaza, da se ispunilo, ovo ga bez sumnje najmanje treba. Progonstvima je protkan blizu dvadesetstoljetni život Crkve.

Medjutim pogrješno bi bilo dotična progonstva tumačiti samo kao jedno ispunjenje proroštva.

Uzrok progonstvima, koja se dižu na Crkvu od njezina postanka treba tražiti u samoj njezinoj vrhunaravnoj pojavi kao takvoj

UZROK REVOLTA SVIJETA PROTIV KRISTOVIH SLJEDBENIKA

Na prvi mah očituje se neshvatljivo, kada se misli na stav, koji svijet zauzima prema drugim filozofima, ideolozima, začetnicima religija i na stav, koji zauzima prema Kristu i kršćanskoj vjeri. Dok se prema drugima odnosi indiferentno, za Krista i kršćansku vjeru ne može da čuje.

Od kuda to?

Promotrite, što se dogadja u vama, ako hoćete da živite prema osam točaka Kristova Ustava, mislim prema osam njegovih blaženstava.

Što otkrivate u sebi?

Otkrivate potrebu prihvaćanja borbe, žrtve, nasilja nad samim sobom. Osjećate zahtjeve da promijenite narav, koja iza prvog pada čovjekova u grijeh nije prestala od čovjeka tražiti uvijek nove ustupke, sve dok ga ne vidi izjednačena sa životinjom. A jer opiranje traži žrtvu i bol, čovjek se kakšo pomiri s bolešću nego s prihvaćanjem Kristova poziva: "Ako hoćeš da ideš za mnom, zatajaj sebe, uzmi križ i slijedi me!"(Mt.16,24).

I jer je Krista pun svijet,

jer se on ukorijenio u svaku travku i kamen,

jer je na svakom koraku zasadio svoj križ i sa svakog križa govori jedno te isto, a i sam čovjek osjeća, da bi morao postupiti onako, kako Krist traži, a ne čini, zato jer ga to stoji žrtve, (svjedoče obraćenici!),

tada se revoltira protiv Krista i njegove nauke.

"Svatko, koji zlo čini", kaže Krist, "mrzi na svijetlo i ne dolazi k svijetlu, da ne dodju na vidjelo njegova djela. A tko čini istinu, dolazi k svijetlu, da se vide djela njegova, jer su u Bogu učinjena" (Iv,3,21 sl.)

Ta, što krivci mogu željeti više nego da ne budu kažnjeni njihovi prostupci?

Lijepo jedan od najvećih obraćenika sv. Agustin kaže: "Kao što onima, koji boluju na tjelesnim očima, smeta svijetlo sunca, pa vole boraviti po tamnim mjestima, tako i oni, koje muči zla savjest, traže da je smire i uguše neznanjem i utvaranjem". Zato se bune i

protiv onih, koji ih iz njihova pogubna sna bude. Govore kao oni bezbošci Staroga Zavjeta, čije riječi iznosi Sv. Pismo: "Naredjujmo zasjedu pravedniku, jer nam dosadjuje i protivi se našemu djelovanju! On nas prekorava radi prekršaja zakona i predbacuje nam propuste proti stege"(Mudr.2..2).

Zato svatko, koji bude život provodio po Kristovim načelima, izazvat će proti sebi mržnju svijeta. Ne zaboravimo onu, riječ, koju je božanski Spasitelj rekao svojim učenicima: "Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; a kako niste od svijeta, nego vas ja izabrah od svijeta, zato mrzi na vas svijet"(Iv.15,19).

Kršćanskid duh i duh svkjeta.

To su izvana projektirana ona dva zakona, kojih borbu čovjek osjeća u sebi, kako ih je Sv. Pavao izrazio riječima: "Tijelo želi proti duhu, a duh proti tijelu"(Gal.5,17). U pojedincu čovjeku niži zakon još može da predvlada nad višim, ali duh svijeta ne može ugušiti Kristova duha. Kategorička je riječ Evandjelja: "Et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderent"-"I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne nadvlada"(Iv.1,5).

POLJA OPREKA IZMEDJU KRISTA I SVIJETA Jedan letimičan pregled ukatat će vam, kako je isključena svaka mogućnost pomirenja Kristova duha i duha ovoga svijeta.

To pomirenje isključeno je s vidom na

p o l i t i k u. Evandjlje nalaže: "Dajte caru što je carego, a Bogu što je Božje"(Mt.22,21).

Ali car pita: "A gdje je taj Bog?"

Car iznosi svoj zakon, svoje paragrafe, svoje zahtjeve i traži korištenje svih čovjekovih sila za ovaj svijet.

Bog traži od čovjeka časove sabranosti i molitve,

car traži ispunjenje svoga orara i službe;

Bog zapovijeda: "Posveti dan svetačni meni!"

Car nacrtava svoj plan bez osvrta na Božji zahtjev, jer misli:

"Konačno, ja sam, koji plaćam usluge, a ne Bog. On nema prava, da od mene traži, da platim časove nerada, od čega država nema nikakve koristi."

Evandjelje ima svoju

n a u k u Ova uči:"Isus Krist je Bog, i dana mu je sva vlast: na nebu, na zemlji, nad srcima i nad duhovima". Crkva bez ustručavanja dovikuje svima: Vi, učenjaci, filozofi, zakonodavci. Ako svojim principima napadate nauku, kako je izražena u Evandjelju i kako je tumači katolička Crkva, koja je autentični tumač Kristove nauke, vi ste u zabludi;

vaši zakoni su izvan snage, jer su u suprotnosti sa zakonima kraljevstva Kristova u dušama. A "Bogu se treba pokoravati više ne-

go ljudima"(Dap.5,29).

A znanost svijeta?

Ona, koja ima biti sredstvo, da vodi ljude k Bogu, sebe je proglasila bogom.

Stvara sisteme, koji pogoduju paloj čovjekovoj naravi, dok Kristov sistem hoće, da od pale naravi stvori protunarav, pa da čovjek postigne ravnotežu.

Tu je, dakle, s jedne strane svijetlo, s druge tama.

Kako bi bilo moguće jedno zajedničko postojanje, dok tama hoće da ostane tama?

Iz ovoga, što sam sada rekao,

m o r a l Evanjdlja je u radikalnoj suprotnosti sa pogodovanjem težnji pale naravi.

Svijet traži, da se čovjeka pripusti njegovim pokvarenimssklonostima, dok Evandjelje ponavlja uvijek onaj isti: "Non licet!", što ga je Krstitelj doviknuo bludniku Herodu: "Nije ti dopušteno imati ženu tvogga brata"(Mk.6,18).

Pa što biste i mogli očekivati drugo, nego da se prizori završe, kao što se završio i onaj u Evandjelju, u kojem je Krstitelj svoj "Non licet! platio glavom?

Nakon ovoga letimičnog ogleda, recite, da li je Krist uopće i trebao naviještati svojim sljedbenicima progonstva?

Ne dosta je spomenuti kršćanstvo i svijet, da se dobije ideja medjusobne nepomirljivosti.

Oporba je, dakle, jedna nužda, koju ne treba dokazivati. Nas zanima:

BLAŽENSTVO OBEĆANO PROGONJENIMA Isus Krist je progonjenima radi pravde obećao nagradu.

Kolika je ta nagrada?

Nijedan mogućnik, nijedan kralj nije se prema svojim pristašama ponio tako velikodušno kao Krist.

Mogućnici, kraljevi bili oni ne znam kako moćni, za iskazane usluge točno odmjere nagradu.

Isus Krist nagradi nije stavio mjere ni granica.

On kod odredjenja nagrade ide tako daleko, te svoju imovinu kao svoju i ne spominje.

Kao kada se netko na tudjoj njivi dugo mučio, dok je prekopao, ogradio, zasijao, plod od krad-ljivaca uz teške žrtve spasio, pa mu na koncu gospodar njive govori: "Tvoja je njiva!" tako i ovaj apsolutni Gospodar nama sa brazgotinama, ožiljcima, krvavim od borbe govori kraljevsku riječ:

be govori kraljevsku riječ:

"Vaše je kraljevstvo nebesko/"

Kraljevstvo Božje, koje je Krist utemeljio ovdje na zemlji,

kao i ono na nebesima;

kraljevstvo je u granicama kozmosa,

kao i ono iznad granica kozmosa;

kraljevstvo Božje sa svim lovorima pobjede izvojštene na zemlji,

kao i sa svim krunama slave na nebu,

SVE TO POSTAJE NAŠE!

Ima li velikaša, koji daržljivije nagradjuje usluge od ove božanske nagrade?

Ovo je uzrok, te se u Crkvi katoličkoj može vidjeti nešto nevidjeno. Ovo je uzork jednome fenomenu, koji je smatran pravim čudom, kao što i jest;

fenomenu, pojavi, koja je najvećim vikačima protiv kršćanstva oduzimala riječ, a najbjesnijim krvnicima je činila, da pade iz ruku oružje: fenomen, pojava

RADOSTI U PROGONSTVU "Bilo bi jedno uzvišeno poglavlje", piše Cagnac, "kad bi se u nj sabralo sve izraze radosti, sve akcente triumfa, koje su mučenici našli u svojim muka ma. Oni dokazaše i blaženstvo progonjenih kao pozitivnu stvarnost, koja se osjeća; dokazaše i uvjerenje, da se kršćanin ne pokazuje nigdje tako solidaran s Kristom, kao kad je progonjen radi pravde i da nema tjesnijeg i intimnijeg zajedništva s njime".(Les Beatitudes,208 sl.).

Misao na ovu zajednicu života i kraljevstva s Kristom stvorila je prizore, koji zapanjuju; prizore, u kojima se muke izvrgavaju u pravu smješnost ili se za njima hlepi, kao što se hlepi za poslasticama.

"O blagoslovene zvijeri, koje u Rimu mene čekaju!" kliče Sv. Ignacije, dok je bio sprovodjen u Rim kao utamničenik,

"o blagoslovene zvijeri... Kada će doći? Kada će ih pustiti na mene?"

Ipak se Ignacije nečega boji?

"Dakle ipak, reći ćete, "goji se nečega!"

Da. Ali evo čega:

"Bojim se," kaže ovaj žedni sužanj, "bojim se, DA SE NE BI USTEZALE RAZDERATI MOJE TIJELO, kako su se ponijele češće tako prema drugim mučenicima.

"Zato želim"...

Mi bismo ga u svojoj plemenitosti sigurno upitali:

"Ignacije, što želiš? Spremni smo ti ispuniti zadnju želju!"

Ali evo njegove posljednje želje:

"Želim, da te zvijeri budu VRLO GLADNE", da me kakogod ne pošte de!...

To je bila njegova posljednja želja.

Kako je morala biti goruća ta njegova žudnja, kaže nam to njegov klik, pazite, ne kažem "krik", nego njegov POKLIK, koji mu se izvio iz raspljenih grudi, kada je čuo riku lavova, pa je počeo da kliče sav u ekstazi, u blaženom zanesenju;

On dobiva pjesničku inspiraciju, pa upravo sklada, pjeva:

"Kristova sam pšenica. Neka me samelju zubi divlje zvjeradi, da postanem čisti kruh!"

Pokvario bih vaš dojam sa svakom riječju, koju bih nadodao ovome prizoru.

Dozvolite, da vam još samo opravdam onu riječ, koju sam malo prije rekao: da su se muke izvrgavale u igračke i pravu smiješnost.

Da se u to uvjerite, čitajte akte mučenika, pa ćete vjerovati.

Za progonstva Valentova u IV stoljeću u Edesi pod prijetnjom smrti bijaše zabranjeno kršćanima, da se sastaju. Medjutim, sastanci su učestvovali još više i postali su još brojniji.

Naše "mamice" sigurno bi ovdje stavile primjedbu:

"Majke, koje su imale malu djecu, one barem nisu dolazile. Ta, kako bi djecu ostavile kod kuće! Zar se to ne protivi čovječnosti?"

Evo što je bilo na stvari, ali ne s "mamicama", koje maze "bebe", nego s majkama, herojskim majkama!

Dakle što je bilo?

Majke su,kako čitamo, donosile svoju malu djecu, ne usput, na šetnju, nego zato, da ih učine dionicima MUČENIŠTVA.

Pa kad sam već kod nizanja prizora, čujte i ovaj! Izgleda smiješan, komičan, pa nam može dobro doći, da se otrijeznimo malo od užasa, koji u nama pobudjuje riječ o progonstvima i mučeništvu. Dakle, čujte. Radi se o jednoj ženi, pa sigurno ne će biti nešto strašno!...

U potresnoj povijesti sv. Febronije ovo čitamo:

FEBRONIJA je bila stavljena na muke. Proživljavala je već smrtnu borbu. Tada se začuju glasovi: "Mrtva je!" Medjutim sudac naredi, da joj se imaju osjeći noge i ruke. Krvnici se stave na posao. Dvije ruke i jedna noga padale su jedna za drugom. Febronijevo tijelo u taj čas spopadoše teški grčevi. Onoj je bilo živo!... Zašto grčevi?

Dok su krvnici pripremali zadnji udarac, ona je pribirala zadnji ostatak životne snage za jedan posljednji kret.

Koji?

Svetica je pribirala svoje zadnje sile, ne bi li joj kakogod uspjelo, da sama podmetne onu preostalu nogu pod sjekiru!...

Ja završavam kod ovoga prizora.

Ne ću vam više ništa iznositi iz povijesti mučenika.

Uzimam slobodu još samo za jedno pitanje, za pitanje iz vašeg dnevnika.

Na ovo pitanje ne potiče me nikakva zantiželja, nego stroga svećnička dužnost. Pitanje, koje vam postavljam jest:

KOLIKO IMATE OŽILJAKA, TIH ZNAKOVA SVOJE PRIVRŽENOSTI KRISTU? Kolike su naše šanse s vidom na nagradu kraljevstva nebeskoga, koji je obećano onima, koji su progonjeni radi pravde? - Vidjeli smo, kako autentični kršćanski život nužno izaziva protivljenje, oporbu svijeta. Da pitam sada:

Što ste pretrpjeli, i što ste spremni pretrpjeti radi svoga kršćanskoga osvjedočenja, radi svoje pripadnosti Kristu?

Čas prije smo vidjeli smijeh, ruganje s najgroznijim mukama, A da vas ne odvraća možda od davanja svjedočanstva Kristu, nečiji porugljivi smiješak...

nečije zakašljucanje...,

šuštanj, sjena nekoga, koji bi mogao onaj čas blizu crkve proći?

Ah, mahnut ćete rukom i reći ćete:

Pa zar bi zbilja moglo biti i takvih slučajeva?

Mi osviješteni ljudi! Mi ljudi dvadesetog stoljeća, koji se ne ćemo bojati sutra dati ugraditi u fotonske rakete, da se otisnemo daleko od zemlje;...

da se suočimo negdje s eventalnim sablastima i da zametnemo s njima borbu!...

Pa da bismo se bojali sjene, šuštanja lista?

A ipak je tako!

Ljudi dvadesetog stoljeća, koji se razbacuju parolama o junaštvu, o iznesenim pobjedama na svim poljima takmičenja, znadu zatajiti dati svjedočanstvo Kristu pred šuštanjem lista, pred sjenama.

Kada se došlo dotle, onda je to znak, da je porasla moć pakla. Ali to je ujedno i opomena, da se treba osnažiti za davanje svjedočanstva Kristu; da je to čas, kada se "sili tame" treba suprostaviti oružjem, ne drugim, nego onim, koje PAVAO označuje Efežanima: Treba opasati bokove istinom i obući se u oklop pravde; umjesto da se povlačimo, imamo obuti noge, da budemo spremni za evanđelje mira. Povrh svega imamo pograbiti štit vjere, kacigu spasenja i mač Duha, koji je riječ Božja (Ef.6,13-17).

"...I TAMA GA NE OBUZE" Ako se ovako opremimo, može pakao ne znam koliko jurišati, pobijediti nas ne će. Na prvoj stranici Ivanova Evandjelja, svega ispripletena borbom izmedju svjetlosti i tame, izmedju kraljevstva Kristova i kraljevstva sotone, stoji riječ nepomična kao najveći monolit ukopan u zemlju, o koji se razbija svaka protivna struja, riječ: "Svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze"(Iv.1,5).

Živući austrijski pjesnik Fritz Hochwälder u svome "Donadieu" ovako riše kušnje i pobjedu u sukobu izmedju Krista i antikrista:

"Vječni kuša pravednike, dogikuje Donadieu sutradan nakon noći svoje muke. Providnost drži sotonu u landima. Od vremena do vremena dopušta mu, da iskuša njegov narod. U tim časovima jutarnje jasnoće ja mogu da sve odmjerim. Shvatio sam, da je Bog otežao nad nama svoju ruku. Mi smo zazvali njegovo ime. Posvetili smo mu čitav svoj život. I mislili smo, da ga imamo u sebi. Imamo li ga zaista? Mi smo se smatrali izabranima, da učvrstimo njegovo kraljevstvo na zemlji. Za njega smo mi pograbili mač. Taj okrvavljeni mač on nam sam sada trga iz ruku i govori nam:- Vi ste izabrani, ali za trpljenje... Naučite bolje trpjeti i otvrdnuti-, Te nam riječi upravlja Duh Sveti. A sotona nam pljuva u lice, gazi nas nogama... Svojom nogom prelazi preko nas. Ali joj nije podnipošto dam no triumfirati". (Kod Ch. Moeller-a, Litterature du XXe siècle et christianisme, IV, L'esperance en Dieu notre Père, Castermanx 1960, 449 sl.).

KORIST PROGONSTAVA I BLAŽENA NADA Mjesto da pred progonstvima gubimo vjeru, mi se moramo očeličiti nadaom. Bog, za koga sv. Pavao kaza, da sve obraća na dobro (isp. Rm.8,28), obraća na dobro ista progonstva. Možda se nigdje tako ne osjeća blizu Božja pomoć i zaštita, kao upravo u progonmstvima. Proljeće, koje nastaje nakon oluja, koje zadese Crkvu, to proljeće očiti je znak Božje blizine. I kada se kršćani uspavaju, Bog dopusti, da ih iz pogubnoga sna prenu progonstva. Sv. Ciprijan u svoje vrijeme progonstva za carevanja Decija i Valerijana pripisuje potrebi budjenja kršćana, koji su se bili uspavali: "Znajte, piše on, da smo u jednom vidjenju ukoreni, što drijenemo u molitvama i u drugim kreposnim djelima. Ovo je progonstvo ispit i istraga našega grijeha".

"O, ja ne ću da hinim zla, koja nanesu progonstva,-piše Cagnac. Zemlju prikriju ruševine, a savjesti se uzdrmaju. Ali ta progonstva ne ostaju bez naknade. Kada za oluje duva vjetar, požutjelo lišće otpada sa stabala, ali korijenje se stabala učrsti, i atmosfera se pročisti. Duše slabe vjere naliče požutjelome lišću; ali mi se čeličimo prizorom onih, koji u vrijeme kušnje još jače prianjaju uz vjeru, od koje živu i uz Crkvu, koja ih je krstila.

Progonstva su bila Crkvi na korist. Svijet, koji progoni Crkvu, to je sotona, koji uzima našega Gospodina i vodi ga na vrh hrama. Imajući nakanu, da ga pobijedi, on ga uzvisuje. Židovi ubivši Krista, učinili su od neznatnoga proroka Galileje slavnog Uskrsnulog. Rimski imperatori natapajući zemlju mučeničkom krvlju, zasijali su je kršćanima.

Kada najbolji stradaju, postaju oni dobri promicatelji slave Božje na zemlji. Oni su poput našeg Učitelja žrtve, čije žrtvovanje oplodjuje Crkvu i proizvodi, nakar tajanstvenim putovima, preporod čovječanstva. Na prolivenu krv poviče se sa užasom: Nastupila je smrt. A ja na krv, koja teče iz Crkve, kličem: Ona je život". (Les Beatitudes, 205-2L7).

S pravom sv. Ignacije Lojolski kaže: "Progonstvo je samo vijača, koja čisti gumno naše kreposti". To je konstatirao i Pijo XII u svome govoru za Božić 1948, kada utvrdjuje posvuda budjenje kršć. heroizma.

Progonstva su priznanje naše vrijednosti, jer kako Goethe kaže, "oni moraju imati nešto veliko, da bi se moglo mrziti.(Kod Echermann-a,"Gespräche mit Goethe" 1827).

Od nas se traži, dakle, da se odlučno opredijelimo za Krista, a on je, koji će učiniti ostalo. Malodušju nema ujesta. Kako kaže Lacordaire, "Crkva katakomba nije uzdisala. Ona se ufala". To se i od nas traži, kada nastupe teški dani po Crkvu.

Krist je, koji govori nama, kao što je govorio nekoć i apostolima:

"Neka se ne plaši srce vaše! Vjerujte u Boga, i u mene vjerujte. U kući moga Oca mnogi su stanovi"(Iv,14,1 sl.).

"BLAŽENI PROGONJENI RADI PRAVDE JER JE NJIHOVO KRALJEVSTVO NEBESKO".

K a z a l o:

		str.
	Dva oprečna nazora na Blaženstva Jedino Kristova blaženstva donose istinsku sreću	1
1.	Blaženi siromasi duhom, jer njihovo je kraljevstvo nebeško	7
2.	Blaženi krotki, jer će oni posjedovati zemlju	15
3.	Blaženi koji plaču, jer će se utješiti	22
4.	Blaženi koji gladuju i žedjaju pravde, jer će se nasititi	30
5.	Blaženi milosrdni, jer će milosrdje postići	37
6.	Blaženi čista srca, jer će oni Boga vidjeti	45
7.	Blaženi mirotvorci, jer će se zvati sinovi Božji	51
8.	Blaženi progonjeni radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko	6o